Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 16 ноябрь 1974 йил, шанба ◆ № 268 (16.048). ◆ Баҳоси 2 тийин.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ТУРКМАНИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Туркманистон ССР меҳнаткашларининг революцион ҳаракатдаги, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси ва жаҳонда биринчи кўп миллатли социалистик давлат— Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини мустаҳкамлаш йўлида олиб борилган курашдаги катта хизматлари учун, Ватанимизнинг душманларига қарши жангларда кўрсатган қаҳрамонлиги ва коммунистик қурилишдаги муваффақиятлари учун **Туркманистон Совет Социалистик Республикаси Октябрь Революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 14 ноябрь.

ЛЕНИН БАЙРОҒИ ОСТИДА

ТУРКМАНИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ТУРКМАНИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ

Суратда: мукофотни топшириш пайти.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

Туркманистон пойтахти — Ашхободнинг кўча ва майдонлари байрам либосида. Сиёсий маориф уйи пештоқида СССР давлат байроғи, барча иттифоқдош республикаларнинг байроқлари ҳилпираб турибди. 15 ноябрда бу ерда Туркманистон Компартияси Марказий Комитети ва Туркманистон ССР Олий Советининг республика ва Туркманистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси бўлди.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари, республика Олий Советининг депутатлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари залга тўпланишди. Бу ерда барча иттифоқдош республикалардан, Москва ва Ленинград шаҳарларидан келган меҳмонлар ҳам ҳозир бўлдилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари ўртоқ А. П. Кириленкони қарсаклар билан кутиб олишди. Президиумда ўртоқ А. П. Кириленко, у билан бирга Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси А. М. Қличев, республика Министрлар Советининг раиси О. Н. Ўрозмуҳамедов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, тантаналарда қатнашиш учун келган делегацияларнинг раҳбарлари, ишлаб чиқаришнинг донгдор кишилари, жамоатчилик вакиллари ўтиришибди.

Тантанали мажлисни ўртоқ М. Ғ. Ғапуров очди.

Ўртоқ М. Ғ. Ғапуров социалистик миллатларнинг чинакам равнақи тўғрисида, совет халқларининг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлаш тўғрисида, совет кишиларининг бахт-саодати тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилаётганликлари учун Совет Туркманистони коммунистларининг, барча меҳнаткашларининг жонажон Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига, Марказий Комитет Сиёсий бюросига, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга самимий миннатдорчилиги, қизғин муҳаббати ва ҳурмат-эҳтиромини изҳор қилди.

Совет ҳокимияти йилларида республикада вужудга келтирилган ҳамма нарсада, деб таъкидлади М. Ғ. Ғапуров, мамлакатимиздаги барча халқлар меҳнати ва куч-ғайратининг жуда катта улуши бор. Совет халқларининг қардошлик оиласига мансублик Туркманистон меҳнаткашларининг кучини беқиёс кўпайтиради ва у коммунистик қурилишда янги ажойиб ғалабаларга эришиш манбаидир.

Туркманистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси совет халқи манфаатларини, Ватанимиз қудратини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, коммунизм тантанаси йўлида ўтказаётган узоқни кўрувчи доно сиёсатидан барча совет халқи билан бирга қувонадилар. Буларнинг ҳаммасида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг бебаҳо шахсий хизматлари борлигини кўриб турибмиз.

М. Ғ. Ғапуров юбилей тантаналарида қатнашиш учун Ашхободга келган делегацияларнинг раҳбарлари ва аъзоларини табриклади.

У тантанали мажлиснинг ҳамма қатнашчиларини, республиканинг барча меҳнаткашларини Туркманистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан катта ва ёрқин байрам билан самимий қутлади.

СССР ва Туркманистон ССРнинг Давлат гимнлари садолари янграйди.

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюросини фахрий президиумга сайлайдилар.

Тантанали музика садолари остида Туркманистон ССРнинг байроғи ва КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг эсдалик байроғи залга олиб кирилади.

Мажлисда тўпланганлар томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко нутқ сўзлади.

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитетига
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумига
Туркманистон ССР Министрлар Советига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Туркманистон ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини, барча меҳнаткашларини ва уларнинг жанговар авангарди — коммунистларни шонли сана — Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ва Туркманистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги билан қизғин табриклайдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси Туркманистон меҳнаткашларини социал ва миллий зулмдан абадий озод қилди, уларга социалистик давлатни, экономика ва маданиятни равнақ топтириш учун кенг йўл очиб берди.

Туркманистон меҳнаткашлари СССРдаги барча халқларнинг ва аввало, рус халқининг қардошларча беғараз ёрдамига таяниб, мисли кўрилмаган тарихий ўзгаришларни амалга оширдилар. Туркманистон чор Россиясининг патриархал-феодал тузум ҳукмронлик қилган мустамлака чекка ўлкасидан юксак даражада ривожланган, қудратли индустрияга ва механизациялаштирилган қишлоқ хўжалигига эга бўлган социалистик республикага айланди. Электр энергетика, газ, нефтни қайта ишлаш, химия саноати, енгил саноат ва саноатнинг бошқа тармоқлари вужудга келтирилди ва бу тармоқлар ғоят юксалди. Ўтган 50 йил мобайнида саноат маҳсулотининг ҳажми 130 баравар кўпайди. Жуда кенг кўламдаги ирригация қурилиши, В. И. Ленин номидаги улкан Қорақум канали ҳаёт асари бўлмаган дашт-биёбонларни яшнаб турган воҳага айлантирди. Совет Туркманистони интенсив қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ўлкаси бўлиб қолди. СССР ташкил топганидан буён ўтган йиллар ичида ялпи пахта ҳосили 100 баравар кўпайди.

Совет Туркманистонининг маданияти, фан, адабиёти ва санъати чинакам равнақ топди. Халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш ишлари кенг ривожланди. Меҳнаткашларнинг турмуш даражаси тўхтовсиз юксалмоқда, уларнинг моддий фаровонлиги ўсмоқда. Туркман хотин-қизларининг ҳуқуқсиз ва мазлум ҳолатдан халос қилинганлиги социализмнинг буюк ғалабаси бўлди. Ҳозирги вақтда хотин-қизлар халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида актив меҳнат қилмоқдалар, жамоат ва давлат ишларини бошқаришда актив роль ўйнамоқдалар.

Туркманистоннинг ўғил ва қизлари Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида барча социалистик миллатларнинг вакиллари билан бир ёқадан бош чиқариб Ватанимизнинг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун мардона жанг қилдилар, мамлакат ичкарисида фидокорона ишлаб, бутун куч-ғайратларини душман устидан ғалаба қозониш ишига сарф қилдилар.

Туркманистон ССРнинг буюк муваффақиятлари марксча-ленинча таълимотнинг ўзгартирувчи ижодий кучини, совет ижтимоий ва давлат тузумининг, ленинча миллий сиёсатнинг, мамлакатимиз халқлари қардошларча иттифоқи ва ўзаро ёрдамининг тантанасини ёрқин исбот этди. Бу муваффақиятлар КПССнинг жанговар отряди— Туркманистон Коммунистик партиясининг фаолияти билан чамбарчас боғланган. Туркманистон Коммунистик партияси коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш, ишчиларни, колхозчиларни, зиёлиларни коммунизм, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми идеалларига чексиз садоқат руҳида тарбиялаш соҳасида катта ишлар қилмоқда.

Совет Туркманистонининг меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан тўққизинчи беш йиллик планларини, шу беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йилида олинган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун, меҳнат унумдорлигини янада ўстириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий қилиш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Туркманистон ССР ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини юксак мукофот — Октябрь Революцияси ордени билан самимий табриклайдилар ва республика меҳнаткашлари мамлакатимиздаги барча халқлар билан биргаликда коммунистик қурилишда янгидан-янги ва катта муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Яшасин Туркманистон Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Туркманистон Коммунистик партияси!

Яшасин социалистик Ватанимиздаги барча халқлар дўстлиги ва қардошлигининг таянчи — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин коммунизм қурилишининг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

ЎЗБЕКИСТОН КП ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қашқадарё областининг колхозчиларини, совхозларининг ишчиларини, механизаторларини, қишлоқ хўжалиги мутахассисларини, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлаш органларининг ходимларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, барча меҳнатчиларини меҳнатдаги катта ғалаба билан — давлатга пахта сотиш юзасидан олинган юбилей социалистик мажбуриятлари бажарилганлиги билан самимий табриклайдилар.

Тайёрлов пунктларига 370 минг тонна, яъни халқ хўжалик планида белгиланганидан 65 минг тонна ёки 21,3 процент кўп пахта етказиб берилди.

Қарши, Чироқчи ва Шаҳрисабз районларининг пахтакорлари ўз социалистик мажбуриятларини областда биринчи бўлиб бажардилар, Ульянов, Косон, Китоб, Яккабоғ, Ғузор ва Камаши районларининг деҳқонлари мажбурият ҳисобига пахта топширишни давом эттирмоқдалар.

Сув камчил бўлган йилнинг оғир шароитларида пахтакорларнинг меҳнатдаги ғалабаси — пахтакорлар, механизаторлар, Қарши даштини ўзлаштирувчи ирригаторлар, қишлоқ хўжалиги барча ходимлари фидокорона меҳнати ва юксак маҳоратининг натижасидир, область партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишнинг якунидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шунга аминдирларки, Қашқадарё областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари қўриқ ерларни ўзлаштириш ва ҳосилдорликни оширишнинг жуда катта имкониятларидан моҳирона фойдаланиб, пахта ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга эришадилар, беш йилликнинг тугалловчи йили ҳосили учун ҳамма кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва юқори сифатли бажарадилар, чорва қишловини намунали ўтказишни таъминлайдилар, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СОВЕТ ТУРКМАНИСТОНИ ЭЛЛИК ЁШДА

Ўртоқ А. П. КИРИЛЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Шу кунларда сизларнинг орангизда, ўзининг шонли олтин юбилейини байрам қилаётган Совет Туркманистони меҳнатчилари орасида бўлиш менга зўр қувонч бахш этади. Биз ҳаммамиз Октябрь социалистик революциясининг 57 йиллигини совет халқи катта меҳнат ғайрати ва сиёсий жўшқинлик билан нишонлаганлигининг таассуроти билан яшаб турибмиз. Ҳозирги даврнинг ҳамма улуғвор ўзгартишлари айни Улуғ Октябрдан бошланган. Бу ерда, республикангиз пойтахти — Ашхободда бугун ўтказилаётган тантанали мажлиснинг боиси ҳам Октябрь революцияси билан, унинг мақсадлари, ғоялари ва принциплари билан чамбарчас боғланган.

1924 йилда Туркманистон ва Ўрта Осиёдаги бошқа Совет Социалистик Республикаларининг ташкил топиши дунёда биринчи кўпмиллатли социалистик давлат — ССР Иттифоқини ривожлантириш ва мустаҳкамлашдаги катта босқич бўлди.

Бу буюк воқеа Ленин партиясининг меҳнаткашларни социал ва миллий озодликка чиқариш учун, мамлакатимиз халқларини жипслаштириш ва уларнинг дўстлиги учун узоқ вақт давомида олиб борган қаҳрамонона курашининг муносиб якуни бўлди. Совет республикаларининг ягона давлат иттифоқига ихтиёрий бирлашуви барча халқларнинг ижодий кучларини кўпайтирди, улар олдида ҳар томонлама ривожланишнинг илҳомбахш истиқболлари очилди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўрта Осиёда буюк социал аҳамиятга ва кўламга эга бўлган ўзгаришлар содир бўлганлиги билан ҳаммамиз фахрланамиз. Унинг бугунги кунини революциядан аввалги аҳволи билан таққослаш ҳам қийин, чунки социализм билан ўрта асрчилик бир-бирига қиёс қилиб бўлмайдиган икки дунёдир. Атиги бир неча ўн йил ичида Ўрта Осиёдаги совет республикаларида амалга оширилгани каби бутун-бутун халқларнинг кўп асрлик қолоқлигига барҳам берилганлиги сингари мисол тарихда ҳали ҳеч учраган эмас. Эксплуататорлик тузуми даврида шафқатсиз эзилган, қашшоқлик ва ҳуқуқсизликка маҳкум этилган меҳнаткашлар оммаси қайта туғилиб, ўз қаддини ростлаб олди, ўз тақдирининг ҳақиқий хўжайини, ўз келажагининг онгли ижодчиси бўлиб қолди.

Қардош интернационал оиладаги Совет Туркманистони социализм қуриш йўлидан дадил олға борди ва ўтган ярим аср мобайнида социал, иқтисодий ва маданий ривожланиш чўққилари сари шитоб билан парвоз қилди.

Мен КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топширувини бажариб, сизларни, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоларини, Туркманистон ССР Олий Советининг депутатларини, меҳнат коллективларининг вакилларини ва сизлар орқали республиканинг барча меҳнаткашларини, Совет Армияси жангчиларини ва чегарачиларни шонли байрам — Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ва Туркманистон Коммунистик партиясининг 50 йиллиги билан табриклаётганлигим туфайли бахтиёрман.

Республиканинг барча гражданларига КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневдан зўр қувонч билан самимий қутловлар ва эзгу тилаклар топшираман, ўртоқ Л. И. Брежнев Туркманистонда бўлган вақтида олган самимий таассуротларини унутмай, меҳнатсевар ва талантли туркман халқига нисбатан чуқур ҳурмат билан қарамоқда.

Табрикнома текстини топширишга ижозат бергайсизлар.

Иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинграднинг шу ерда ҳозир бўлган делегациялари, барча совет кишилари бугунги тантана қувончига сизлар билан шерик бўладилар.

Ўртоқлар, республиканинг юбилейи билан бирга КПССнинг марксизм-ленинизм ғояларига чексиз садоқатли жанговар ва жипслашган отрядларидан бири — Туркманистон Коммунистик партиясининг 50 йиллиги ҳам нишонланаётганлиги шонли воқеадир. Халқларимиз революцион — ўзгартувчилик фаолиятининг ҳамма муваффақиятлари, ривожланган социалистик жамият қурилганлиги ва унинг коммунизм йўлидан олға бораётганлиги Ленин партияси билан, унинг назарий, сиёсий ва ташкилотчилик иши билан чамбарчас боғланган.

Коммунистлар ҳамиша синфий жангларнинг олдинги маррасида бўлиб келдилар, янги турмуш қурувчиларга пешқадамлик қилдилар, социалистик Ватанни ҳимоя қилишда букилмас матонат ва мардлик кўрсатдилар, оммани жипслаштириб, буюк ишларга сафарбар этдилар. Улуғ Совет Иттифоқи Коммунистик партиямизнинг содиқ фарзандлари бўлган Туркманистон Компартиясининг аъзолари ҳам ҳамиша шундай жангчилар бўлиб келдилар, ҳозир ҳам шундай бўлиб турибдилар ва келажакда ҳам шундай бўлиб қоладилар.

Асримиз бошларидаёқ Туркманистонда вужудга келган партия ташкилотлари ўлка меҳнаткашларининг курашига бошчилик қилдилар, бу курашни Умумроссия революцион ҳаракатининг азим дарёсига бир ирмоқ қилиб қўшдилар. К. Отабоев, Н. Айтаков, И. Фиолетов, О. Қулиев, П. Полторацкий, М. Хўжамамедов, В. Телия, К. Овезов, Я. Житников, А. Қурбонов, А. Лисенко ва бошқа кўпгина кишилар Ленин ғояларининг толмас тарғиботчилари, интернационалист большевиклар бўлиб майдонга чиқдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

А. Н. КОСИГИН СЕНАТОР У. МОНДЕЙЛ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 14 ноябрь куни Кремлда АҚШ демократик партиясининг таниқли арбоби, сенатор Уолтер Мондейлни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида Совет—Америка муносабатлари, шу жумладан иқтисодий соҳадаги муносабатлар масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи умумий халқаро проблемалар кўриб чиқилди. Халқаро вазиятни янада юмшатиш ва нормаллаштириш манфаатларини кўзлаб, ҳар икки мамлакатнинг ҳамжиҳатликни ва икки ўртадаги ўзаро ишончни мустаҳкамлаш соҳасида куч-ғайрат сарфлашни давом эттириши зарурлиги суҳбатда таъкидлаб ўтилди.

Суҳбатда СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Г. М. Корниенко, СССР Министрлар Совети Раисининг ёрдамчиси Б. Т. Бацанов иштирок этдилар.

СИРИМАВО Р. Д. БАНДАРАНАИКЕНИНГ ГРУЗИЯДА БЎЛИШИ

ТБИЛИСИ, 15 ноябрь. (ТАСС). Шри Ланка Республикасининг Бош министри, мудофаа ва ташқи ишлар министри Сиримаво Р. Д. Бандаранаике бугун Грузия пойтахтининг ҳаёти билан ҳамда Грузия халқининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари билан танишди.

Мўътабар меҳмон уй-жой қурилаётган янги районларга сафар қилди, Грузия ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлди.

Сўнгра Шри Ланка Республикасининг Бош министри Грузия қишлоқ хўжалиги институтининг ўқитувчилари, профессорлари ва студентлари билан учрашди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ БУХОРО ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Қ. МУРТАЗОЕВГА
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ Ш. К. ХАЙРУЛЛАЕВГА

Бухоро областининг колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, тайёрлаш ва транспорт ташкилотларининг коллективлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши билан самимий табриклайман.

Область қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг беш йилликнинг якунловчи йилида пахта, дон, сабзавот ва озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини ва ялпи ҳосилини янада оширишга, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга эришишларини, беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли адо этишларини тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

1974 йил 15 ноябрь.

«ҲОСИЛ БАЙРАМИ» АРАФАСИДА

16 ноябрда Тошкентда бошланадиган ҳосил байрамида қатнашиш учун келган республикамизнинг илғор деҳқонларини Ўзбекистон пойтахти шодиёна кутиб олди. Қорақалпоғистон АССРдан ва барча областлардан келган делегациялар анъанага кўра, байрам арафасида эрталаб В. И. Ленин номли майдонга келдилар ҳамда Совет давлати асосчиси ҳайкали супасига гулдасталар қўйдилар.

Қишлоқ хўжалиги илғорлари делегациялари В. И. Ленин Марказий музейи филиалида бўлдилар. Ҳосил байрами иштирокчилари шу куни Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бориб, республиканинг ярим аср мобайнида босиб ўтган йўлини, унинг экономика, фан ва маданият соҳасида эришган муваффақиятларини кўрсатувчи экспозициялар билан танишдилар.

Илғор пахтакорлар, механизаторлар, «зангори кема» капитанлари, ирригаторлар, чорвадорлар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида қабул қилиндилар. Бу ерда уларга пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун олиб борилган социалистик мусобақа ғолиблари ленталари тантанали вазиятда топширилди.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИН БАЙРОҒИ ОСТИДА

Ўртоқ А. П. КИРИЛЕНКО нутқи

(Боши биринчи бетда)

Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини қарор топтиришда партиянинг М. В. Фрунзе ва В. В. Куйбишев сингари таниқли арбоблари катта роль ўйнадилар. Советларнинг биринчи Бутунтуркманистон съезди ва Туркманистон Компартиясининг биринчи съезди ишида СССР Марказий ижроия комитетининг Раиси М. И. Калинин қатнашди.

Ўртоқлар! Бугун биз қилинган ишларга якун ясаётган пайтда социалистик қурилишнинг илк босқичлари беихтиёр эсга тушади. Тарихий ривожланишнинг турли поғоналарида турган 100 дан ортиқ миллат ва элат турмушини принципиал янги, социалистик негизларда қайта қуриш нақадар кенг кўламли, ғоят мураккаб ва қийин вазифа бўлганлигини бир ўйлаб кўринг! Мамлакат аҳолисининг бир қисми патриархал-феодал, капитализмдан аввалги муносабатлар шароитида яшаб турганлигини бир эсга олинг.

Социализм қурилишида ҳам, шунингдек миллий масалани ҳал этишда ҳам синаб кўрилган йўллар йўқ эди, тарих қўриғидан боришга тўғри келди. Бу баҳодирона ишга амалий равишда киришмоқ учун революцион дадиллик ва ташаббускорлик, сиёсий башорат, ижтимоий ривожланиш қонуниятларини чуқур тушуниш керак эди.

Коммунистлар партияси ўз даврининг ана шу жаҳоншумул тарихий вазифалари юксаклигида бўлди. У миллий масала каби масалани ҳал этишнинг ҳам илмий программасини ўз ичига олувчи социалистик революциянинг ленинча назарияси билан қуролланган эди, чунки миллий масалани ҳал этмай туриб социализм ғалабасини таъминлаб бўлмас эди. Шу назарияни ишлаб чиқишнинг бир ўзиёқ Владимир Ильич Лениннинг буюк жасорати бўлди.

Партиямиз революцион назарияни амалга оширишга, янги ижтимоий муносабатларни чуқур сингдириб юборишга муваффақ бўлганлиги унинг жуда катта хизмати бўлди. Ленинизм ғоялари ва қоидалари мамлакатимиздаги турли миллатлар ва халқлар яшаб турган ўзига хос конкрет шароитларнинг ҳаддан ташқари хилма-хиллигига нисбатан моҳирона татбиқ этилди. Улар ижтимоий ривожининг бирон бир соҳаси йўққи, унга партиянинг ҳал қилувчилик, ғоявий-йўналтирувчилик ва ташкил этувчилик роли таъсир этмаган бўлсин.

Ленинча миллий сиёсат ўз моҳиятига кўра ҳар бир халқнинг ҳар томонлама ривожланиш учун қулай шарт-шароитларга эга бўлишига, ўзининг бунёдкорлик қобилиятларини тўла-тўкис намоён қила олишига ва Ватанимиз равнақининг умумий ишига муносиб ҳисса қўша олишига қаратилган.

Совет Туркманистони ўзининг ярим асрлик юбилейини ажойиб якунлар билан кутиб олди. Бу якунларнинг ҳаммаси республика меҳнаткашлари фидокорона меҳнатининг, социализм шароитида қулф уриб яшнаган ижодий ғайрати ва талантининг натижасидир. Туркман халқи қўлга киритилган зафарлардан қувониш билан бирга, совет халқлари оиласига мансуб эканлигининг ғоят катта аҳамиятини муносиб баҳолайди, улар билан қардошларча дўстликни қадрлайди, бу дўстлик бўлмаса, бирлашган меҳнат ва ўзаро ёрдам бўлмаса ўзи ажойиб муваффақиятларга эриша олмаган бўлар эди, деб ҳақли равишда ҳисоблайди.

Партия Марказий Комитети билан Иттифоқ ҳукумати Совет Туркманистони тўғрисида ҳамиша катта ғамхўрлик қилиб келдилар, унинг экономикасига, аҳолисининг турмуши, меҳнати ва маишатига алоқадор бўлган ҳамма масалаларга доимо эътибор бериб келдилар, республиканинг ҳамма эҳтиёжлари ва талабларига сезгирлик билан жавоб бердилар.

Совет халқларининг улуғ революция туфайли вужудга келган дўстлиги тобора қудратли моддий негиз касб этаберди, улар ўртасидаги ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам эса тобора кўп томонлама ва баракали бўлаверди.

Ватанимиздаги халқлар ва аввало, рус халқининг Туркманистонга берган қардошларча ёрдами беғаразлиги ва кенг кўламда бўлганлигини янги жамият қурилиши бутун тарихи яққол кўрсатиб турибди. Москва, Ленинград, Урал, Харьков, Бокудан ва бошқа индустрия марказларидан бу ерга саноат асбоб-ускуналари ва қишлоқ хўжалик техникаси, инженерлар, техниклар ва малакали ишчилар, ўқитувчилар ва врачлар, илмий ходимлар юборилиб турди, улар республикадаги хўжалик ва маданий қурилишга, бу ерда илмий марказларни, олий ўқув юртлари ва мактабларни ташкил этишга, миллий кадрлар тайёрлашга бебаҳо ҳисса қўшдилар. В. И. Ленин номидаги Қорақум канали туркман халқи озод меҳнати бунёдкорлик кучининг рамзидир, барча халқларимиз интернационал қардошлиги ва ҳамкорлигининг жонли тимсолидир. Бу каналнинг қурилиши ДнепроГЭС ва Магнитка, Турксиб ва Сталинград трактор заводи қурилиши, қўриқ ерларни ва Мирзачўлни ўзлаштириш каби меҳнат зафарлари билан ёнма-ён туради.

Канал қурилишида бутун мамлакат қатнашди. 250 дан ортиқ саноат маркази бу ерга техника, асбоб-ускуна, материаллар юборди. Энди саҳро ўртасидан кесиб ўтган каналнинг салкам 1000 километрга чўзилган икки бетида колхоз ва совхоз далалари, боғ-бўстонлар яшнаб турибди, ҳаёт қайнамоқда.

Мамлакат бу ердан тобора кўп миқдорда пахта, мева ва бошқа маҳсулотлар олмоқда. Келгусида канал Копетдоғни айланиб ўтиб, ҳозирча ҳувуллаб ётган, аммо келажаги порлоқ Мисрия текислигига етиб бориб, Каспий денгизи билан қўшилади.

Ватан уруши йилларида туркман халқини барча қардош халқлар билан боғлаб турган ришталарнинг мустаҳкамлиги, туркман халқининг социалистик Ватанга садоқати, оташин ватанпарварлиги зўр куч билан намоён бўлди. У фашизм устидан қозонилган буюк ғалабага муносиб ҳисса қўшди, келаси йил биз шу ғалабанинг ўттиз йиллигини нишонлаймиз.

Туркманистон меҳнаткашлари фронтда ҳам, мамлакат ичкарисида ҳам: «Бутун куч душманни тор-мор этишга!» деган бир фикр билан яшадилар. Унинг ўғлонлари фронтда мардона жанг қилдилар. Туркманистондан чиққан 19 минг жангчи Ватаннинг жанговар мукофотлари билан тақдирланди, 70 киши эса Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Генерал Ёқуб Қулиев, комиссар А. Гелдиев, лейтенант А. Отаев, оддий аскар А. Тоҳиров ва бошқа кўп кишиларнинг номлари халқ хотирасида абадий сақланади.

Шу минбардан туриб бу ерда ҳозир бўлган ветеранларга, граждан уруши фронтларида жанг қилган ва Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаган, социалистик индустриянинг тўнғич корхоналарини, колхоз ва совхозларни барпо этган, дастлабки беш йилликларнинг унутилмас йилларида фидокорона меҳнат қилган, Улуғ Ватан уруши фронтларида довюраклик билан жанг қилган ва мамлакат ичкарисида ғалабага замин яратган кишиларга қизғин салом йўлламоқчиман.

Революция, уруш ва меҳнат ветеранларига шон-шарафлар бўлсин! Азиз ўртоқлар, сизларнинг социалистик Ватан йўлидаги катта ишларингиз учун КПСС Марказий Комитетининг самимий миннатдорчилигини, сиҳат-саломатлик, муваффақият ва бахт-саодат тилаб билдирилган энг яхши тилакларини қабул этгайсизлар.

Ўртоқлар! Меҳнатда ва жангда синалган социалистик қардошлик халқларимиз ўртасидаги муносабатларнинг бутун моҳиятини ифодалайди. Биз катта ва кичик ишларда, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида, ҳар қадамда ленинча миллий сиёсатнинг баракали натижаларини кўриб турибмиз. Бу сиёсат нақадар ҳаётбахш куч эканлигини бутун воқелигимиз кўрсатиб турибди. Социалистик миллатлар ўртасида совет тузуми ва марксизм-ленинизм идеологияси негизида, миллатчилик ва шовинизм кўринишларига қарши муросасиз курашда таркиб топган муносабатлар ўзаро ҳурмат ва чуқур ишонч руҳи билан суғорилган. Бундай ажойиб муҳитда ҳеч ким ўзини камситилган деб сезмайди. Ҳамма миллатларга мансуб кишиларнинг ҳуқуқлари тенг, уларнинг вазифалари тенг, социализм неъматларидан фойдаланиш имкониятлари тенгдир.

Республикангиз аҳолиси кўп миллатли коллектив бўлиб, унда туркманлар, руслар, ўзбеклар, қозоқлар, украинлар, арманлар, озарбайжонлар, ўнлаб миллат ва элат вакиллари аҳил меҳнат қилмоқдалар. Ўтмишда феодал-бойлар ўрнатган тартиблар ва диний фанатизм ҳукмрон бўлган бир жойда қарор топган меҳнаткашларнинг бу қадар юксак интернационал онгига қувонмай бўлмайди.

Халқ дўстлигини метиндек мустаҳкамловчи куч бўлган бизнинг партиямиз социалистик миллатларни янада равнақ топтириш ва яқинлаштириш йўлини бундан буён ҳам изчиллик билан ўтказа беради, ана шу буюк прогрессив жараёнга актив кўмаклашаверади.

Ўрта Осиёдаги бошқа республикалар каби сизнинг республикангизнинг жозибадор муваффақиятлари дунёда миллий мустақилликни мустаҳкамлаш, мустамлакачиликнинг оғир меросини бартараф этиш, омманинг қашшоқлигини тугатиш ва социал тараққиёт йўлида курашаётган кўпгина халқлар учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилади.

Қўшни республикалар каби Туркманистонга ҳам келаётган кўпгина чет эл делегациялари сизларнинг тажрибангизни синчиклаб ўрганмоқда. Совет ҳокимияти йилларида Ўрта Осиёда рўй берган улуғвор ўзгартишларни улар кўпинча афсонавий бир ҳол деб атайдилар. Бу баҳода совет халқларининг социализм шароитидаги ижодий меҳнати натижаларига астойдил қойил бўлиш туйғуси ифодаланган.

Ўртоқлар! Биз тарихимизнинг шонли саналарини эслар эканмиз, келажак тўғрисида ўйлаймиз, босиб ўтилган йўлга янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун куч тўплаш мақсадида баҳо берамиз. Биз революцион ва бунёдкорлик жасоратларини муносиб баҳолаш билан бирга ўзимизнинг бутун диққат-эътиборимизни навбатдаги ва истиқбол вазифаларга, қилиниши лозим бўлган ишларга қаратамиз.

Республикангиз ўз ҳаётининг иккинчи эллик йиллигига кучқуввати барқ уриб яшнаган ҳолда қадам қўймоқдаки, бу нарса Туркманистон меҳнаткашларини илҳомлантирмаслиги мумкин эмас. Ҳозир у шундай моддий негизга ва маънавий потенциалга эга, шундай марраларга етиб олганки, бундан буён олға томон яхши суръат билан дадил ҳаракат қилиш мумкин.

Юртингизга келган вақтим ичида Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Ғ. Ғапуров билан, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ А.-М. Қличев билан, республика Министрлар Советининг Раиси ўртоқ О. Н. Оразмуҳамедов билан биргаликда колхозда, В. И. Ленин номли ойна комбинатида ва гилам фабрикасида бўлдим, республика пойтахти билан ғоят мамнун бўлиб танишдим. Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини синчиклаб кўздан кечирдим, бу виставка Туркманистоннинг ҳар томонлама тараққиётидан жуда яққол ва ишонарли тарзда далолат бериб турибди.

Эндиликда республика экономикаси кўп тармоқли саноатни, механизациялашган йирик колхоз-совхоз ишлаб чиқаришини бирга қўшувчи индустриал-аграр комплексдир. Замонавий ишлаб чиқаришнинг асоси бўлган электр энергия ҳосил қилиш ҳозирги юбилей йилида республикангизда қарийб 3 миллиард киловатт-соатга етади. Бу — революциядан аввалги бутун Россияда бир йил ичида ишлаб чиқарилган электр энергиядан бир ярим баравар кўпдир. Энди Марида бир миллион 260 минг киловатт қувватли иссиқлик электр станцияси қуриб битказилмоқда. Бу электр станциянинг ҳамма блокларни ишга туширилгач ҳозир республикада ишлаб турган электр станциялар ҳосил қилиб бераётган бутун энергиядан 3,5 баравар кўп электр энергия берадиган бўлади.

Туркманистонда индустриянинг нефть чиқариш, нефтни қайта ишлаш, газ, химия, электр техника, машинасозлик, енгил, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноати каби тармоқлари ғоят ривож топди. Кейинги ўн йил ичида саноат маҳсулоти ҳажми икки баравар кўпайганлиги республика саноатининг нақадар юксак суръатлар билан ривожланаётганлигидан дарак беради. Агар илгари деярли ҳамма саноат маҳсулотларини Туркманистонга четдан ташиб келтиришга тўғри келган бўлса, энди унда хилма-хил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда, саноат маҳсулотининг 30 дан ортиқ тури 50 та чет мамлакатга экспорт қилинмоқда.

Илгари Туркманистоннинг географияси ҳақида гап борганида Ашхобод билан Маридан ташқари мамлакатнинг энг жанубий нуқтаси ҳисобланган Кушка шаҳарчаси энг машҳур жой деб аталар эди. Янги завод ва фабрикалар барпо этилиши, табиий бойликлар ўзлаштирилиши туфайли республика харитасида Небитдоғ, Безмеин, Челекен, Шодлик, Газўчоқ, Ховурдоғ сингари янги саноат ва маданият марказлари қад кўтарди. Нефтезаводск шаҳри қурилмоқда.

Республикангиз меҳнаткашлари олинган социалистик мажбуриятлар ва муқобил планларни бажара бориб, тўққизинчи беш йилликнинг ҳозирги, белгиловчи йили халқ хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш ва умуман беш йилликни муносиб тугаллаш учун курашмоқдалар.

Маълумки, ҳозиргача кўп иш қилинди. Республикада беш йилликнинг уч йилу ўн ойи мобайнида саноат ишлаб чиқариши ҳажми 38,3 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 26,4 процент ошди. Пландан ташқари 204 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. Анча миқдорда — 2,6 миллиард сўмлик давлат капитал маблағи ўзлаштирилди. Газ қазиб чиқарадиган, электр энергия ҳосил қиладиган, пахтани қайта ишлайдиган янги қувватлар ишга туширилди. Техника тараққиёти соҳасида сезиларли натижаларга эришилди.

Ўртоқлар, сиз буларни қайд қилган пайтда республикангизни иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш мақсадида ва умумиттифоқ меҳнат тақсимотига мувофиқ сизларнинг республикангиз ҳал этадиган вазифалар тобора катталашиб бораётганлигини назарда тутишингиз керак. Мамлакатнинг ёқилғи-энергетика потенциалини кучайтиришда Туркманистон ҳиссасининг аҳамияти қандай ошиб бораётганлиги ўзингизга маълум. Сизларда қидириб топилган ёқилғининг, айниқса газнинг тахминан икки триллион куб метр запаслари республика халқ хўжалиги олдида кенг уфқлар очади. Машҳур Қорабўғозгулнинг ва Туркманистондаги бошқа жойларнинг катта-катта бойликлари бор, уларни ўзлаштириш сульфат-натрий, олтингугурт, йод, бром ва бошқа қимматли химиявий маҳсулотларни тобора кўп олиш имконини беради. Буларнинг ҳаммаси қазиб чиқарувчи ва қайта ишловчи саноатнинг кўпгина тармоқларини ривожлантиришга кўмаклашади.

Шу беш йилликда Туркманистонда саноат ишлаб чиқаришини ва капитал қурилишни анча юқори суръатлар билан ўстириш кўзда тутилганлиги бежиз эмас; келгусида бу суръатлар янада кўпроқ ортаверади. Бу эса сизлардан айниқса кўп куч-ғайрат сарфлашни, партия, совет ва касаба союз, комсомол ташкилотларининг, план ва хўжалик органларининг, республика барча меҳнаткашларининг моддий-техника ресурсларидан ва молиявий маблағлардан самарали фойдаланиш учун, ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга тушириш ва ўзлаштириш, маҳсулот сифатини ошириш учун, партия XXIV съезди белгилаб берган ҳамма вазифаларни амалга ошириш учун бўлган масъулиятини кучайтиришни талаб қилади.

Ўртоқлар! Республикангизда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун яхши замин бор. Кенг кўламда ўтказилган ирригация ишлари туфайли суғориладиган ерлар бир неча юз минг гектар миқдорида кўпайтирилди. Эндиликда экинзорларнинг 97 процентидан кўпроғи суғорилмоқда. Колхоз ва совхозлар ихтиёрига хилма-хил қишлоқ хўжалик техникаси топшириб қўйилган. Шу йилнинг ўзида уларга 3900 тага яқин трактор, бошқа кўпгина машиналар ва кўп миқдорда минерал ўғит етказиб берилади.

Ўрта Осиё республикаларида саноатнинг ғоят қимматли хом ашёси бўлган пахтага алоҳида эътибор берилаётганлиги маълум. Пахта етиштириш муттасил кўпайиб бораётганлиги қувончлидир. Пахта ҳосили жиҳатидан республикангиз Иттифоқда иккинчи ўринда турибди, бундан ташқари у мамлакатда тайёрланаётган жами ингичка толали пахтанинг қарийб учдан бир қисмини бермоқда.

Бу йил республикангизда «оқ олтин»дан рекорд ҳосил — сал кам 1,1 миллион тонна, шу жумладан 200 минг тоннага яқин ингичка толали пахта олинди. Бу — Совет Туркманистонининг 50 йиллигига ажойиб тортиқ бўлди. Мен республика пахтакорлари ва барча меҳнаткашларини бу катта ютуқ билан чин кўнгилдан қизғин табриклайман.

Умуман мамлакатда ҳам пахтадан 8 миллион тоннадан ортиқ мислсиз ҳосил йиғиштириб олинганлиги ўзларингизга маълум. Партия Марказий Комитети билан Иттифоқ ҳукумати бу жасоратни юксак баҳоламоқдалар.

Республикангиз қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги ишлар ҳам чакки эмас. Қоракўл қўйларни етиштиришнинг умумиттифоқ базаси бўлган республикангиз ҳар йили бир миллион донадан ортиқ қоракўл тери етиштириб бермоқда. Пилла, дон, мева, сабзавот етиштириш кўпаймоқда.

Қилинган ишларни муносиб баҳолаш билан бирга, ердан янада самарали фойдаланиш, уни ардоқлаб асраш, қишлоқ хўжалигини юритиш маданиятини ошириш ва шу асосда деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш нақадар муҳимлигини таъкидлаб ўтмоқчиман.

Ўртоқлар! Республикангиз ва Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларнинг кўпайиб бораётган имкониятлари, уларни иқтисодий ва маданий жиҳатдан ривожлантириш тўғрисида гапирганимизда, жамиятнинг бош бунёдкор кучи бўлган халқ оммасининг ўзи бекиёс ўсганлиги назарда тутилади — буни мен алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман.

Мустамлакачиларнинг Шарқ ҳамиша қолоқлигича қолаверади, бу ердаги одам ҳеч қачон ўзгармайди, деган уйдирмалари мутлақо чиппакка чиқарилди. Янги жамиятни бунёд этишнинг буюк революцион жараёнида меҳнаткашлар асрнинг илғор ғояларини — ленинизм ғояларини уқиб олдилар, уларнинг умумий таълим тайёргарлиги ошди, улар маданият хазиналаридан баҳраманд бўлдилар, давлатни бошқариш тажрибасини орттирдилар, коммунизмнинг актив бинокорлари бўлиб қолдилар.

Туркманистонда ишчилар синфининг каттагина отряди вужудга келиб, мустаҳкамланиб, доимо ўсиб бораётганлиги ҳозирги кун ва келажак нуқтаи назаридан жуда муҳим аҳамиятга эга. Сизларда туб миллат ишчилари муттасил кўпайиб бораётганлиги диққатга сазовордир.

Республика ишчилар синфининг қиёфасини Туркманистон учун янги бўлган ихтисос соҳиблари — энергетиклар, газчилар, нефтчилар, химиклар, машинасозлар, транспортчилар тобора кўпроқ белгилаб бермоқдалар. Шу билан бирга бутун дунёга донг таратган туркман гиламлари тўқувчиларининг шуҳратини давом эттираётган уста ишчиларнинг санъати ҳозир ҳам муносиб баҳоланмоқда.

Ишчилар синфи сафларида ишлаб чиқаришнинг минглаб илғорлари ва новаторлари, ўз ишининг ажойиб усталари ўсиб етишди. Мен уларнинг ҳар бири тўғрисида гапиришни истасамда, бунинг имкони йўқ, — шу сабабли баъзиларининггина номларини айтиб ўтаман. Мари депосидаги тепловоз машинисти А. Жумаев юксак маҳоратли уста ҳисобланади. У ўзининг бенуқсон ва юксак унумли иши билан меҳнаткашлар ўртасида катта обрў қозонди ва яқинда СССР Олий Совети Иттифоқ Советн раисининг ўринбосарлигига сайланди. Пармаловчи Х. Гужименов Шодлик газ конини ўзлаштириш ишларида ўзини айниқса яхши кўрсатди. Небитдоғ нефть конларида меҳнат қилаётган мастер Э. Боровиков бригадаси бир неча йиллардан бери нефть саноатидаги энг яхши пармалаш бригадаси ҳисобланади.

Ойна комбинатининг созловчилар бригадири, СССР Олий Советининг депутати Г. Отаев, Ашхобод ип газлама комбинатининг тўқувчиси Э. Овезова, гилам фабрикасининг чевари Д. Аннақулиева ва бошқа кўпгина кишилар бутун республикага машҳурдирлар.

Булар сингари одамларнинг меҳнатдаги қаҳрамонлигида, улар ўз бурчини юксак даражада англаётганларида биз жамиятимизнинг етакчи кучи, коммунистик қурилиш байроқдори бўлган ишчилар синфининг энг яхши фазилатлари конкрет намоён бўлаётганлигини кўриб турибмиз. Совет Туркманистонининг ишчилар синфига, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорларига, коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг олдинги маррасида бораётган азаматларга шон-шарафлар бўлсин!

Колхоз тузилиши туфайли туркман деҳқонлари янги даврга қадам қўйдилар. Улар эндиликда социалистик дунёқараш, коллективчилик ахлоқи соҳиблари бўлган, илғор техникани бошқараётган саводли кишилардир.

Ашхобод областидаги «Тажан» совхозининг механик-ҳайдовчиси А. Итолмазов қишлоқ хўжалик меҳнатчилари қандай ютуқларга эриша олишларини яққол кўрсатиб турибди. 1970 йилда у машинада 493 тонна, бу йил эса сал кам 550 тонна пахта терди. Чўпон А. Олломуродов совлиқлардан доимо кўп қўзи олишга ва қўйлардан мўл жун қирқиб олишга эришмоқда.

Туркман деҳқонлари орасидан колхоз ишлаб чиқаришининг кўпгина ажойиб ташкилотчилари етишиб чиқди, уларнинг номлари ўзларингизга маълум. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Эрсариев Тошовуз область Тельман номли колхозга сурункасига бошчилик қилиб келаётганига яқинда 40 йил тўлади. Бундай кишиларнинг ишлари, республика қишлоқ хўжалигидаги барча илғорларнинг ишлари энг юксак мақтовга лойиқдир. Уларга шон-шарафлар бўлсин!

Ўртоқлар! Республикангиз меҳнаткашлари коллективида ишчилар ва колхозчилар билан бирга халқ зиёлилари ҳам самарали ишламоқдалар. Зиёлиларнинг вужудга келиб, камол топиши социализмнинг катта ғалабасидир. Мамлакатимизда Ленин тушунчасидаги маданий революция амалга оширилганлиги натижасида Туркманистон кенг оммасининг умумий таълим тайёргарлиги ва онги ошибгина қолмай, шу билан бирга халқ хўжалиги, фан, техника, маданиятнинг ҳамма тармоқларида малакали мутахассис кадрлар вояга етди, ёзувчилар ва санъат арбоблари плеядаси камол топди.

Бундан эллик йил муқаддам Туркманистонда ўқиш ва ёзишни биладиган кишилар жуда оз эди, эндиликда минг аҳолига беш юзга яқин олий ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқсиз) маълумотли киши тўғри келади. 10 минг аҳолига тўғри келадиган студентларнинг кўплиги жиҳатидан республикангиз энди Англия ва Франция каби ривожланган капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетди.

Ўқитувчилар ва врачлар, инженерлар ва агрономлар, олимлар, маданият ходимларининг бутун куч ва билимларини халқ бахт-саодатига сарфлаб қилаётган ишлари тўғрисида яхши сўз айтса арзийди. Ўқитувчи Р. Ухулова, врач К. Субҳонов, инженер А. Кузьмин, агроном Б. Раҳмонов ва Туркманистон халқ зиёлиларининг бошқа кўпгина муносиб намояндалари ҳамманинг таҳсинига ва меҳнаткашларнинг меҳр-муҳаббатига сазовор бўлганлар.

20 дан ортиқ илмий-тадқиқот институтини бирлаштириб турган республика Фанлар академияси, шунингдек жами 60 тадан ортиқ олий ўқув юртлари ва бошқа илмий муассасалар халқ хўжалигига доир ва социал-маданий соҳага доир кўпдан-кўп проблемаларни ишлаб чиқмоқда. Академик Н. Тачмуродовнинг ва бошқа бир қанча олимларнинг номлари республикангиздан бошқа жойларда ҳам маълумдир.

Социализм заминида коммунистик идеаллардан илҳом олган Совет Туркманистони маданияти гуллаб-яшнади. Унинг маданияти ўтмиш санъатнинг, туркман халқи буюк фарзандлари — Маҳтумқули, Мулланафас, Камина меросининг ҳамма қимматли, илғор бойликларини, шунингдек қардош халқлар санъатининг тажрибасини ўзига сингдириб олган. Атоқли совет ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Берди Кербобоев ижоди Совет Иттифоқида ва чет элларда зўр шуҳрат қозонган. СССР халқ рассоми И. Қличев, СССР халқ артистлари А. Карлиев, С. Муродова, А. Қулмамедов, композитор В. Муҳатов, халқ ёзувчиси К. Қурбоннафасовларнинг номлари зўр ҳурмат билан тилга олинмоқда.

Хотин-қизлар жамоат фаолиятида актив қатнашаётганлиги туфайли туркман халқининг ижодий кучига куч қўшилди, ҳолбуки эски тузум шароитида улар бундай фаолиятдан мутлақо четлаштириб қўйилган эди. Республикада хизмат кўрсатган шоира Т. Эсенова социализм йилларида туркман аёли «ўз тақдири — чўрилик тақдирини жилвали ложувардга алмаштириб олдилар», деган ифодали сатрларни ёзди. Туркман хотин-қизлари орасидан минглаб меҳнат қаҳрамонлари, кўпдан-кўп жамоат ва давлат арбоблари, шу жумладан министрлар, партия комитетларининг секретарлари, корхоналарнинг директорлари, колхозларнинг раислари, ўқув юртларининг ректорлари етишиб чиққанлиги ажойиб ҳодиса эмасми, ўртоқлар. Энди Туркманистондаги барча олий маълумотли мутахассисларнинг 37 проценти ва ўрта махсус маълумотли мутахассисларнинг 51 проценти хотин-қизлардир.

Шу шонли кунда мен КПСС Марказий Комитети номидан коммунизмнинг актив бинокорлари бўлган туркман хотин-қизларини самимий табриклайман, уларга ишда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар, омон-эсонлик ва шахсий бахт тилайман.

Кенг меҳнаткашлар оммасини бирлаштириб турган республика касаба союзлари экономикани юксалтиришга ва халқ фаровонлигини оширишга муҳим ҳисса қўшмоқдалар.

Ҳамма жойда бўлгани каби республикангиз ёшлари ҳам ишлаб чиқаришда фидокорона меҳнат қилмоқдалар, билимларни эгалламоқдалар. Улар ўз кучларини Туркманистоннинг ўзида ҳам, шунингдек улуғ Совет Иттифоқимизнинг бошқа жойларида ҳам сарфлай оладилар. Ўз сафларида сал кам 300 минг йигит-қизни бирлаштирган республика комсомоли ёшларни коммунизмнинг актив бинокорлари қилиб, оташин совет ватанпарварлари ва изчил интернационалистлар қилиб тарбияламоқда.

Партиямиз билан ҳукуматимиз совет кишиларининг Ватан олдидаги меҳнат хизматларини юксак қадрлайдилар. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Туркманистон меҳнаткашларидан 42 мингдан ортиқ киши ССР Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди, 301 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Булар — коммунизм учун курашнинг кенг жабҳасидаги чин байроқдорлардир.

Боя айтиб ўтганимдек, ўртада турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун республикада зарур нарсаларнинг ҳаммаси ва аввало бизда ифодали қилиб партия билан халқнинг олтин фонди деб аталадиган коммунизм ишига садоқатли кадрлар бор. Бунда мен бошланғич партия ташкилотларининг, район, шаҳар ва область партия комитетларининг секретарларини, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, корхоналар ва илмий муассасаларнинг раҳбарларини, идеология фронти ташкилотларининг раҳбарларини назарда тутаман.

Совет Туркманистонининг меҳнаткашлари республика партия ташкилоти, унинг Марказий Комитети ва Марказий Комитет бюроси раҳбарлигида, эришилган натижаларга таяниб, тўққизинчи беш йилликнинг тугалловчи босқичида ўз куч-ғайратларини кўпайтирадилар, социалистик мусобақанинг қудратли кучидан янада тўлиқроқ фойдаланадилар ва улуғ Ватанимиз бахт-саодати йўлида янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, деб шу байрам куни қаттиқ ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар! Мамлакатимиз коммунистик қурилиш йўлидан шаҳдам одим ташлаб бормоқда. Ўтган ўн йиллик давр партия билан халқ ҳаётида жуда самарали бўлди. Иқтисодий ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида, партия, давлат ва хўжалик фаолиятининг ҳамма жабҳаларида КПСС Марказий Комитети 1964 йил октябрь Пленумининг жуда катта таъсири яхши самаралар берди.

Пленумнинг буюк аҳамияти шундан иборатки, у партиянинг ҳозирги сиёсий йўлига асос солди, бу йўл ривожланган социалистик жамият шароитларига, коммунистик қурилишнинг энг зарур эҳтиёжларига ва дунёдаги янги вазиятга мос келади.

Бу йўлни КПСС XXIII ва XXIV съездлари ҳар томонлама ривожлантириб, бойитди. Партия ишлаб чиққан тадбирлар комплексида партия турмушининг ленинча нормаларини амалга ошириш, планлаштиришни ва саноатни бошқаришни такомиллаштириш, аграр сиёсат, халқ фаровонлигини юксалтиришга доир катта-катта тадбирлар, социалистик демократияни янада ривожлантириш, Советларнинг ва жамоат ташкилотларининг ролини, омманинг ижодий активлигини ошириш муҳим ўрин олади.

Партиянинг йўли изчиллик билан амалга оширилаётганлиги туфайли экономикани ривожлантиришда ва халқ фаровонлиги даражасини оширишда янги катта муваффақиятларга эришилганлигини ҳаммамиз кўриб турибмиз. Кейинги ўн йил ичида миллий даромад икки баравар кўпайди, мамлакатнинг илмий ва ишлаб чиқариш потенциали анча ошди.

Жамиятимизда ажойиб маънавий-сиёсий муҳит вужудга келиб, мустаҳкамланди, омманинг ташаббуси ошмоқда, партия билан халқнинг бирлиги янада мустаҳкам бўлиб қолди. Ленинча иш услуби ижтимоий ҳаёт ҳамма соҳаларини янада такомиллаштиришнинг муҳим омилидир. Принципиаллик ва ишчанлик, сўз билан ишнинг бирлиги, коллективчилик, проблемаларни ҳал этишга пухта ўйлаб ёндошиш, оммага таяниш ленинча иш услубининг энг муҳим белгиларидир.

Буларнинг ҳаммасида партия ва давлат турмушининг ленинча принципларига муттасил риоя этиш тўғрисида ғамхўрлик қилаётган КПССнинг хизмати жуда катта. Бунда партия Марказий Комитетининг, Сиёсий бюронинг ва шахсан Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг хизмати бор. Тинимсиз ва кўп қиррали фаолияти, реализми ва донишмандлиги, сиёсий раҳбарга хос ажойиб шахсий фазилатлари, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш тўғрисида, социалистик давлатлар ҳамдўстлигини ва жаҳон коммунистик ҳаракатини янада жипслаштириш тўғрисида қилаётган тинимсиз ғамхўрлиги туфайли у халқимизнинг юксак обрў-эътиборига ва чуқур ҳурматига сазовор бўлди, бутун дунёдаги тараққийпарвар ва тинчликсевар кучларнинг зўр эътиборини қозонди.

Шу йиллар мобайнида коммунистик қурилишда эришилган янги улкан муваффақиятлар, жаҳон майдонида Совет Иттифоқининг роли ошганлиги барча совет кишиларида партиямиз учун, социалистик Ватанимиз учун янада зўр ифтихор туйғусини уйғотмоқда, меҳнатда, коммунизм учун курашда илҳомбахш омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Эндиликда партия билан бутун совет халқи иш олиб бораётган асосий соҳа, у ҳам бўлса — тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугаллаш, мамлакатни ривожлантиришда янада юксак даражага эришишдир, шундай бир асосий базани яратиб олиб, унга таянган ҳолда КПССнинг бўлажак XXV съезди истиқболларини ва келгусида коммунизм қурилиши режаларини белгилаб беришига эришишдир.

Беш йилликнинг ўтган сал кам тўрт йили мобайнида бунинг учун салмоқли шарт-шароит яратилди. Миллий даромад 25 процентдан зиёд ўсди, саноат ишлаб чиқариши ҳажми эса тахминан учдан бир ҳисса кўпайди. Саноат ишлаб чиқаришини ўстириш суръатлари кучайиб, шу йилнинг ўн ойи ичида йиллик планда кўзда тутилган 6,8 процент ўрнига 8,2 процентга етганлиги муҳимдир. Биз бу йил пландан ташқари тахминан 6 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади, деб кутмоқдамиз.

Катта капитал қурилиш натижасида асосий ишлаб чиқариш фондлари 1974 йилнинг охирига бориб 1970 йилдагига нисбатан 1,4 баравар кўпаяди. Илмий-техникавий тараққиёт асосида саноат ва қурилишда меҳнат унумдорлиги ошди.

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумида ишлаб чиқилган партиянинг ҳозирги замон аграр сиёсати изчиллик билан амалга оширилиши салмоқли натижалар бермоқда. Шу йил баъзи катта-катта районлар бекарор об-ҳаво ва қурғоқчиликдан зарар кўрганлигига қарамай, ялпи дон ҳосили 1973 рекорд йилдагидан ташқари бундан аввалги ҳамма йиллардагидан юқори бўлди. Чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш таъминланди.

Партия XXIV съезди белгилаб берган социал программа изчиллик билан бажарилаётганлиги бизни мамнун қилади. Ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи ҳамда колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ оширилди, пенсиялар ва стипендиялар миқдори кўпайтирилди. Неча ўн миллион киши янги квартиралар олди. Жамоат истеъмол фондлари ошди.

Меҳнаткашларнинг ошиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини тобора тўлароқ қондириш борасида кўрилаётган чораларнинг натижалари ҳар бир республикада, шу жумладан Сизнинг республикангизда ҳам кўриниб турибди.

Меҳнаткаш туркманнинг турмуш шароитлари, маишати нақадар ўзгарганлигини ўз ҳаётингиздан кўриб турибсиз. Социализм ғалаба қозониши биланоқ, оилани боқиш, болаларни кийинтириш тўғрисидаги кундалик ташвишлар туркманнинг ҳаётини абадий тарк этди. Республика меҳнаткашларининг даромадлари доимо ошиб бормоқда. Аҳолига мебель, холодильник, кир ювиш машинаси, велосипед, мотоцикл, автомобиль сотиш кўпаймоқда. Аввал кўпчилик кишилар пахса уйларда яшаб келган бу ўлкада ҳар йили 100 мингдан ошиқ киши янги шинам уй-жойлар олмоқда. Янги мактаблар, касалхоналар, болалар муассасалари, маданият уйлари, савдо-сотиқ корхоналари ишга туширилмоқда, хизмат доираси кенгайтирилмоқда.

Халқнинг бахт-саодати тўғрисида, совет кишиларининг меҳнат ва маиший турмуш шароити йилдан-йилга яхшироқ бўлиб, маънавий ҳаёти эса сермазмун ва бой бўлиб бориши тўғрисида ғамхўрлик қилиш — партия фаолиятининг юксак мақсадидир. Халқ, ҳар бир совет кишиси шуни ўз олдига мақсад қилиб қўйиб, партия олға сураётган вазифалар ва планларни амалга ошириш учун ҳамма ишларни қилмоқда.

Ўртоқлар! Эришилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга, биз бугунги муваффақиятлар билан бирга эртанги, янада катта вазифаларни ҳам кўз олдимизга келтириб, мавжуд камчиликларга тезроқ барҳам берилишига эришмоғимиз лозим. Афсуски, ишлаб чиқаришнинг лозим даражада оширилишини таъминлаш ва маҳсулот хилини кўпайтириш учун ҳали ҳамма ишлар қилинаяпти, деб бўлмайди. План интизомига риоя қилинмаётган жойлар ҳам бор. Пландаги объектларни қуришга ажратилган пул маблағлари ва материалларни сарфлашда ўзбошимчаликка йўл қўйиш, ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ва уларни ўзлаштириш муддатларига риоя қилмаслик ҳоллари мавжуд. Баъзи маҳсулот турлари сифатини етарли даражада, деб бўлмайди.

Республикангизнинг халқ хўжалигида ҳам шундай камчилик ва нуқсонлар оз эмаслигини айтиб ўтиш лозим. Сизлар ана шулар ҳақида мендан яхшироқ билишингизга шубҳа йўқ. Мана шу камчиликларга тезроқ барҳам бериб, давлат манфаатларига бундан буён янада каттароқ масъулият билан қараш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиласиз, деб ўйлайман.

Ҳозир шу йил ва беш йилликнинг тугалловчи 1975 йили янги ўнинчи беш йиллик бошланиши олдидан мамлакат иқтисодий тараққиёти марраларини мумкин қадар олға суриш учун ижодий куч-ғайратларни ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ сарфлаш муҳимдир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кишиневда сўзлаган нутқида шу ҳақда яхши гапирилган эди. Ўша нутқда партиявий-сиёсий ва хўжалик фаолиятининг муҳим масалалари ҳар томонлама кўриб чиқилган, кечиктириб бўлмайдиган вазифалар қўйилган: «...ривожимиз ҳозирги босқичининг асосий хусусияти айни шундан иборатки, деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев, мамлакатимиз иқтисодий ўсишининг миқдорий омиллари билан бир қаторда **сифатий** омиллари тобора кўпроқ биринчи ўринга чиқиб қолмоқда». Партия ишлаб чиқариш самарадорлигининг оширилиши ва маҳсулот сифатининг яхшиланишига изчил ва сабот-матонат билан эришиб бормоқда.

Ўртоқлар, бундан буёнги иқтисодий ва илмий-техникавий тараққиёт, коммунизм моддий-техника базасини яратиш суръатлари мана шу асосий проблемаларнинг ҳал этилишига боғлиқ. Булар — иқтисодий тараққиётимизнинг асосий йўналиши бўлиб, барча партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет, хўжалик ва план органлари, барча саноат, транспорт, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ходимларининг, бутун партиямиз ва бутун халқимизнинг диққат марказида турмоғи керак.

(Давоми учинчи бетда)

ЛЕНИН БАЙРОҒИ ОСТИДА

(Боши 1, 2-бетларда).

Иқтисодий тараққиёт манфаатлари ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифалари ташкилий, партиявий ва идеологик ишлар доимо такомиллаштириб борилишини тақозо этишини ҳам таъкидлаб ўтишни истар эдим. Омма ўртасида идеалларимиз, хўжалик ва маданий қурилиш актуал вазифаларини мақсадга мувофиқ, ёрқин ва тушунарли қилиб пропаганда этиш, ўтмиш сарқитларини, шу жумладан хотин-қизларга феодал-бойларча муносабатда бўлишни қаттиқ туриб енгиб ўтиш, социализмга душман пропаганданинг сохталиклари ва бўҳтонларини фош қилиш, буржуа ва ревизионистик идеологиянинг ҳамма турларига қарши ҳужумкорлик билан кураш олиб бориш зарур.

Биз улкан муваффақиятларга эришдик, чунки партиямиз ҳамиша марксизм-ленинизмга амал қилади, омманинг ташаббуси ва ижодкорлигига, ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг бузилмас бирлигига суянади. Марксизм-ленинизмга садоқат, совет кишиларининг ўз ленинчи партияси теварагида мустаҳкам жипслашганлиги коммунизм қуриш шонли йўлида эришажак муваффақиятларимиз ва ғалабаларимизнинг ишончли гаровидир.

Ўртоқлар! Кейинги йилларда партия ва Совет давлатининг халқаро майдондаги фаолиятида катта-катта ижобий натижаларга эришилди. Шу даврда КПСС XXIV съездининг Тинчлик Программасида белгилаб берилган ҳамма соҳаларда жиддий олға силжишга муваффақ бўлдик.

Халқаро ишларнинг қандай аҳволда эканлиги КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида ва бошқа ҳужжатларда муфассал баён қилинган. Шунинг учун мен фақат айрим масалалар устида тўхталаман.

Даставвал, энг муҳим иши партиямиз ва давлатимизнинг ҳал қилувчи роли туфайли халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини, инсоният социал тараққиётининг бутун улуғ ишини мустаҳкамлаш истиқболлари анча яхшиланганлигини таъкидлаб ўтмоқ лозим. Ҳақиқатда тарихий аҳамиятга эга бўлган иш амалга оширилди — «совуқ уруш» давридан кескинликни юмшатиш, халқаро вазиятни соғломлаштириш сари бурилиш бошлаб берилди.

Биз ўзимизнинг ташқи сиёсатимизни социалистик ҳамдўстлик қардош мамлакатлари билан қалин иттифоқ бўлиб олиб бормоқдамиз. Жаҳон социализмининг мустаҳкамланиши, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар иқтисодий ва мудофаа қудратининг ўсиши, улар биргалашиб олиб бораётган ташқи сиёсий ҳаракатлар, жаҳон майдонида кучлар нисбатининг социализм фойдасига умумий ўзгариши жаҳонда рўй бераётган ижобий ўзгаришларнинг асосий бош омиллари бўлди. Қардош социализм мамлакатлари халқаро сиёсатнинг ҳамма туб масалалари бўйича ягона фронт бўлиб иш кўрмоқдалар, ўз куч-ғайратларини қатъий мувофиқлаштирмоқдалар. Булар сезиларли натижалар бермоқда — шу мамлакатлар неча ўн йиллар мобайнида олиб борган кураш мақсадларининг кўплари эндиликда воқеликка айланди. Вьетнамда империалистик агрессияга барҳам берилди. Германия Демократик Республикасининг яккаланиши тугатилди ва ГДР актив ташқи сиёсий фаолият майдонига чиқди; Куба революциясининг эришган ютуқлари социализм қуришни тобора чуқурлаштирмоқда, Куба Республикасининг халқаро обрўси мустаҳкамланиб бормоқда.

Яқинда биз қардош халқлар билан бирга социалистик Польша, Руминия, Болгариянинг 30 йиллигини, Германия Демократик Республикасининг 25 йиллигини нишонладик, тез орада Монголия Халқ Республикасининг 50 йиллигини нишонлаймиз. Шу тантаналарда ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги партия-ҳукумат делегациялари қатнашади.

Юбилей тантаналари шу мамлакатларнинг халқлари ижтимоий ҳаётнинг ҳамма доираларида эришган улуғвор натижаларнинг, социалистик ҳамдўстликнинг мустаҳкамланаётган жипслигининг ёрқин намойишига айланиб кетди. Ҳозирги босқичда социалистик давлатлар бирлигининг, уларнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ва Варшава Шартномаси ташкилоти доирасидаги қалин ҳамкорлигининг аҳамияти ошиб бормоқда. Партиямиз бундан буён ҳам шу жараёнга актив равишда ёрдам бераверади.

Ўртоқлар! Халқаро кескинлик юмшашини чуқурлаштириш, унга муқаррар тус бериш, уни бутун дунёга ёйиш масалалари социализм тинчликсевар ташқи сиёсатининг диққат марказида турибди. Чет давлатларнинг раҳбарлари билан қилаётган ҳамма алоқаларимиз, шу жумладан ГФР канцлери Г. Шмидт, Покистон бош министри З. А. Бхутто, АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер билан яқинда Москвада ўтказилган учрашувлар ва музокаралар шунга бағишланди. Шу муносабат билан ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШ президенти Ж. Форд билан 23-24 ноябрь кунлари Владивосток районида ўтказадиган учрашуви, 1974 йилнинг декабрида Франция президенти В. Жискар Д'Эстэн билан ўтказадиган учрашуви, шунингдек ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1975 йил январида Яқин Шарққа қиладиган визити муҳим аҳамиятга эгадир.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари бўйича кенгашда барқарор хавфсизлик системасини вужудга келтириш учун изчил курашмоқдалар. Маълумки, бу ерда муҳим масалалар бўйича келишувларга эришилди. Агар ҳамма иштирокчи давлатлар яхши ният билан иш кўрадиган бўлсалар, бу қийинчиликларни енгиб ўтиш мумкин. Европа халқлари юксак доирадаги Умумевропа кенгашининг тугалловчи босқичи муҳим ижобий натижаларга олиб келади деб умид қиламиз ва биз бунинг учун зарур ҳамма чораларни кўраяпмиз.

Биз қуролланиш пойгасини чеклаш, келажакда эса уни бутунлай тўхтатиш учун, давлатлар ўртасида кенг ва ўзаро манфаатли ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликни йўлга қўйиш учун актив равишда курашамиз.

Ҳарбий можаро ўчоқлари сақланаётган экан, айрим давлатлар ва бутун бир регионлар кескинлик юмшаши жараёнидан четда қолиб келаётган экан, мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мушкуллиги аёндир. Шунинг учун Совет давлати Париж битимларининг сўзсиз бажарилишини, Ҳиндихитойдаги можарони сиёсий йўл билан бартараф этиш ниҳоясига етказилиши кераклигини, Яқин Шарқ проблемаси тўла ва одилона ҳал этилиши таъминланишини, Кипр Республикасининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлиги қатъий ҳурмат қилиниши кераклигини қаттиқ талаб қилмоқда.

Осиёда коллектив хавфсизлик системаси вужудга келтириш мазкур қитъада мустаҳкам тинчлик ва ҳамкорлик таъминлаш учун нақадар катта аҳамиятга эга эканлиги бугунги кунда жуда равшандир. Биз шу системани вужудга келтириш учун барча манфаатдор давлатлар ва даставвал Осиёдаги давлатлар куч-ғайратларини бирлаштириш мумкинлиги ва зарурлигини англашга секин-аста йўл олиб борилаётганлигини мамнуният билан қайд этамиз.

Биз жаҳон майдонида рўй берган ижобий ўзгаришларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун зарур ҳамма ишларни қилиш билан бирга, халқаро вазият тинчлик ва социализм душманларининг кирдикорликларига нисбатан ҳушёрликни кучайтиришни, давлатимиз мудофаа қобилияти мустаҳкамланишини тақозо этишини ҳам назардан қочирмаймиз. Умуман планетадаги халқаро иқлим яхшироқ бўлиб қолди, тинчлик ва социал тараққиёт ишларининг имкониятлари беқиёс даражада кўпайди, албатта. Бироқ ҳақиқий мустаҳкам тинчлик йўлидаги ҳар бир муваффақият кескинликни юмшатиш сиёсатининг мухолифларига, воқеаларнинг ривожини орқага, «совуқ уруш» даврига буришга интилаётган реакция ва агрессия кучларига қарши қаттиқ курашда эришилмоқда. Ана шу доиралар қуролланиш пойгасини тўхтатмаслик учун курашаяптилар, қулай келган ҳар бир фурсатда халқаро вазиятни янада кескинлаштириш пайидан бўлмоқдалар.

Таассуфки, Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари халқаро кескинликни юмшатиш мухолифлари билан, турли хил тоифадаги антисоветчилар ва социалистик ҳамдўстлик ғанимлари билан кўпинча бир сафда турмоқдалар. Совет Иттифоқига келганимизда эса, бизнинг Хитой Халқ Республикасига нисбатан ва Хитой раҳбарларининг ҳозирги сиёсатига нисбатан тутган позициямиз яхши маълум. Бу позиция партиямиз ва Совет давлатимиз раҳбарларининг нутқларида неча бор баён қилиб берилган, шу гапларни такрорлаб ўтишимнинг зарурати бўлмаса керак. Жуда лўнда қилиб айтадиган бўлсак, шу позициянинг моҳияти КПСС ва СССРга қарши, дўстларимиз ва иттифоқчиларимизга қарши қаратилган антисовет бўҳтонлари ва душманлик кирдикорликларига қатъий ва принципиал зарба бериш ҳамда шу билан бирга мамлакатларимиз ўртасида принципиал заминда амалий музокаралар олиб боришга ва муносабатларни ҳақиқатан ҳам нормаллаштиришга доимо тайёр бўлиб туришдан иборатдир. Бизнинг бу позициямиз КПСС XXIV съездининг қарорларига асосланади ва у ўзгармасдан қолаверади.

Ўртоқлар! Халқаро сиёсатимиз синфий сиёсат, изчил интернационал сиёсат бўлиб келган ва шундай бўлиб қолаверади. Биз миллий озодлик ва социал тараққиёт учун курашувчи ҳамма кишилар билан доимо бирдаммиз. Биз фашистлар хунтаси зулмига қарши Чили ватанпарварларини ҳимоя қилиш учун актив курашамиз, Африка халқлари ва бошқа халқларнинг империализмга қарши курашларида бирдамлигимизни таъкидлаймиз, уларнинг муваффақиятларини табриклаймиз.

Капитализм урушдан кейинги энг чуқур инқирозни бошидан кечираётган ҳозирги пайтда халқларнинг озодлик ва ижтимоий тараққиёт учун кураши янада кучаймоқда. Португалия ва Грецияда фашист режимларининг ағдарилиши бунинг далилидир.

Жаҳон коммунистик ҳаракатининг обрўси ва таъсири ошиб бормоқда. Коммунистлар жаҳон тинчлиги ва ижтимоий тараққиёт учун курашда халқ оммасининг энг изчил кучи бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

Европадаги 28 Компартия ва ишчилар партияларининг яқинда Варшавада бўлиб ўтган маслаҳат учрашувида Европа коммунистик ва ишчилар партияларининг 1975 йилнинг биринчи ярмида конференциясини чақиришга қарор қилинди.

Биз қардош социалистик мамлакатлар билан, коммунистик ва ишчилар партиялари билан, миллий озодлик ҳаракатлари билан, тинчликни ҳимоя қилиш учун курашаётган ҳамма халқлар билан бир сафда бормоқдамиз. Тинчлик ва социализм улуғ иши, коммунизм иши енгилмасдир!

Азиз ўртоқлар! Совет Туркманистони Ватанининг юксак мукофотига сазовор бўлганлиги билан Сизга халқ юрагидан қизғин хурсандман.

(Ўртоқ А. П. Кириленко Туркманистон ССР Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлиги тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттирди ва тантанали мажлис қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида орденни республика байроғига тақиб қўйди).

Туркманистон меҳнаткашларини муносиб мукофот билан чин қалбдан табриклайман. Коммунистик қурилиш муштарак ишига республика қўшаётган катта ҳиссани бутун халқ эътироф этаётганлиги юксак мукофотда ифодаланган.

Ўртоқлар! Энди республика байроғида Ленин ордени ва Халқлар дўстлиги ордени ёнида Октябрь Революцияси ордени порлаб турибди.

Ленин, Октябрь, Халқлар дўстлиги — шу сўзларда Туркманистон меҳнаткашларининг шонли тарихи акс эттирилган, бу сўзлар буюк Ватанимиздаги барча миллат ва элатлар равнақининг рамзи бўлиб қолди.

Республикамиз меҳнаткашлари янги меҳнат зафарларига эришиб, коммунизм қуриш йўлида олға қадам ташлайверадилар.

Яшасин Туркманистон Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин республика меҳнаткашларининг жанговар авангарди — Туркманистон Коммунистик партияси!

Яшасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Улуғ ленинчи партиямизга шон-шарафлар бўлсин!

(Ўртоқ А. П. Кириленко нутқи бир неча бор давомли қарсаклар билан бўлиниб турди).

Ўртоқ М. Ғ. ҒАПУРОВ доклади

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ва Туркманистон Компартиясининг 50 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Бугун, деди у, Туркманистон шаҳар ва қишлоқларида шонли байрам бошланди. Туркманистон Совет Социалистик Республикасини ташкил этиш тўғрисидаги тарихий декрет имзоланган унутилмас кунга 50 йил тўлди.

КПСС Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг ғоят самимий табрикномаси қалбларимизга буюк қувонч бахш этди. Бу табрикнома Туркманистон меҳнаткашлари, коммунистларининг ғайрат-шижоатларини янада жўш урдириб юборди.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари республиканинг Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлиги учун, яхши истаклари учун, Туркманистон меҳнаткашларининг мамлакатимизда социализм ва коммунизм қурилишига қўшган ҳиссасига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга қизғин миннатдорчилик ва самимий ташаккур изҳор қилди. Биз, деди у, экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида қўлга киритилган барча муваффақиятлар Коммунистик партиянинг доимий ғамхўрлиги, Советлар мамлакатидаги барча халқларнинг қардошларча ўзаро ёрдами ва ҳамкорлиги туфайли эришилганлигини яхши биламиз.

Республиканинг ишчилари ва колхозчилари, инженерлари ва техниклари, фан ва маданият арбоблари, барча меҳнаткашлари юксак мукофот ўз зиммаларига қандай катта масъулият юклаганлигини яхши англайдилар. Улар жонажон Коммунистик партия ва унинг жанговар штаби — ленинчи Марказий Комитет теварагига янада маҳкам жипслашадилар.

Биз, КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Совети Президиумини ва Министрлар Советини, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневни ишонтириб айтамизки, бутун куч, ғайратимиз, билимимиз ва тажрибамизни коммунистик қурилиш ишига, партия XXIV съездининг қарорларини, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга сарф қиламиз.

Республика босиб ўтган эллик йил, деб таъкидлади докладчи, фидокорона, қаҳрамонона меҳнат йиллари, тинимсиз кураш ва ғалаба йиллари бўлди. Туркманистон меҳнаткашлари ўзларининг барча муваффақият ва ютуқларини доҳиймиз ва устозимиз В. И. Ленин номи билан, унинг васиятларини амалга ошириш билан, ўлмас Ленин ғояларининг тантанаси билан боғлайдилар.

Закаспий области революциядан илгариги Туркистон составига кирар эди. Ҳозирги Туркманистон ССР территориясининг талайгина қисми Закаспий областига мансуб эди. Революциядан илгари Туркманистон В. И. Лениннинг таъбирича, тамомила мустамлака эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасигина бошқа қардош халқлар каби туркман халқининг тарихида ҳам тубдан бурилиш ясади. Меҳнаткашлар оммаси Совет ҳокимияти сиймосида ўзининг халқ ҳокимиятига эга бўлди. В. И. Ленин ташаббуси билан партия миллий чекка ўлкаларни иқтисодий, маданий ва ижтимоий-сиёсий жиҳатдан тез ривожлантириш, миллатларнинг ўтмиш сарқити бўлиб қолган амалдаги тенгсизлигини тугатиш йўлини оғишмай ўтказиб келди.

Туркманистон ССРнинг вужудга келиши ва Туркманистон Коммунистик партиясининг ташкил топиши туркман халқининг тарихида жуда катта босқич бўлди. Совет шарқидаги бошқа республикалар каби Туркманистон ҳам капиталистик тараққиёт босқичини четлаб, социализмга ўтди. Мамлакатимиздаги қардош халқлар ва аввало, улуғ рус халқи ҳар томонлама ёрдам бермаганида, бундай буюк ўзгариш мумкин бўлмас эди.

Республика Москва, Ленинграддан, Урал шаҳарларидан ва бошқа саноат марказларидан кўп миқдорда тошкўмир, чўян, пўлат, бинокорлик материаллари, машиналар, станоклар, электр моторлари ва бошқа асбоб-ускуналар олиб турди. Раҳбарлар, ишлаб чиқариш ташкилотчилари мутахассислардан иборат тажрибали кадрлар республикага юборилди. Россия Федерациясидаги корхоналар ва ўқув юртларида малакали миллий кадрлар тайёрлаш соҳасида катта ёрдам берилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган докладида бу ҳақда очиқ-ойдин гапирган эди.

Туркман халқи бебаҳо мададлари учун Советлар мамлакатидаги қардош халқлардан чексиз миннатдордир. Ана шу мадад республиканинг асрий қолоқликка жуда қисқа вақт ичида барҳам бериб, ўрта асрчиликдан тараққиёт чўққилари сари қадам қўйишига ёрдам берди.

Республикамиздаги саноатнинг энг муҳим тармоқларини ривожлантириш, ундаги табиий бойликларни ўзлаштириш тарихи Владимир Ильич Лениннинг азиз номи билан чамбарчас боғланган. Владимир Ильич Ленин Қорабўғозгўл кўрфазининг бойликларидан фойдаланиш зарур эканлигини кўрсатди, Челекен нефть конидаги ишларнинг аҳволи билан қизиқди.

Туркманистонда, деб таъкидлади М. Ғ. Ғапуров, социалистик индустрлаштириш натижасида саноат тамомила янгидан барпо этилди. Туркманистон овулларида Ленин кооператив плани асосида чинакам революцион ўзгаришлар амалга оширилди. Маданий революцияни тамомила янгитдан амалга оширишга тўғри келди. Хотин-қизларни озод қилиш, уларни ижтимоий меҳнатга, маданиятга, давлатни бошқаришга жалб этиш учун қатъий кураш кучайтириб юборилди. Социалистик қурилиш йилларида меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш, уларнинг ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун кўп иш қилинди.

Биз социализмга социалистик Ватанимиздаги барча халқлар билан бир вақтда келганлигимиздан фахрланамиз. Бу — ленинча миллий сиёсатнинг тарихий ғалабасидир, жонажон Коммунистик партиянинг тарихий ғалабаси бўлди.

Ҳозирги кунда республикамизда илғор техника билан таъминланган нефть конлари, йирик электр станциялар ва электр қувватини ўтказадиган кучли линиялар, замонавий завод ва фабрикалар, энг ноёб каналлар ва сунъий денгизлар, магистрал газ қувурлари, илмий агротехника жорий қилинган пахта далалари, темирйўл магистраллари ва автомобиль йўллари мавжуддир.

Совет ҳокимияти йилларида республика саноати ишлаб чиқарган маҳсулотнинг ҳажми 130 баравардан зиёд кўпайди. Шу юбилей йилида уч миллиард киловатт соатдан ортиқ ёки 1913 йилда бутун чор Россиясидагидан 1,6 баравар кўп электр энергия ҳосил қилинди, 15 миллион тонна ёки революциядан илгариги даврдагига нисбатан 120 баравар кўп нефть қазиб чиқарилади. Бу йил 39 миллиард куб метр, 1975 йилда эса 65 миллиард куб метр газ чиқарилади. Бу — мамлакатимизда қазиб чиқарилаётган табиий газ умумий ҳажмининг тахминан бешдан бир қисмини ташкил этади.

Химия, машинасозлик, металл ишлаш, енгил ва озиқ-овқат каби саноат тармоқларида ҳам катта муваффақиятларга эришилди. Темирйўл, сув, автомобиль, ҳаво транспорти ва алоқа ғоят ривожланди.

Республиканинг етакчи ижтимоий-сиёсий кучи бўлмиш ишчилар синфи улкан отрядининг таркиб топганлиги — Туркманистонни индустриал ўлкага айлантиришнинг муҳим социал-сиёсий натижасидир.

Сўнгра М. Ғ. Ғапуров қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришидаги муваффақиятларга тўхталиб ўтди. Республика пахтакорлари 1973 йилда бутун пахтачилик тарихида биринчи марта Ватанга 1 миллион тоннадан ортиқ пахта топширдилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил республика ва Туркманистон Компартиясининг ярим асрлик юбилейини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўриб, мўл ҳосил етиштирдилар, ўз ваъдаларини шараф билан бажариб, Ватанга бир миллион тоннадан ортиқ пахта сотдилар.

Республикада қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотлари — дон, сабзавот, полиз экинлари, узум, гўшт, тухум, қоракўл тери, пилла етиштириш ҳам анча кўпайди. Энг муҳим қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш юзасидан 1974 йилда олинган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилмоқда.

Қишлоқ хўжалиги юксалиши билан бир қаторда ана шу соҳа кишилари ҳам ўсмоқда. Қишлоқ меҳнатчиларидан неча ўн минглаб кишилар Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди, уларнинг энг яхшилари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак номни олишга сазовор бўлдилар.

Совет Туркманистонининг ярим асрлик тарихи Коммунистик партиянинг халқ фаровонлигини юксалтириш тўғрисида, кенг халқ оммасининг ғоят самарали меҳнат қилиши ва маданий дам олиши учун, болаларни ўқитиш ва тарбиялаш учун, ўз қобилиятларини ривожлантириш ва сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш учун энг яхши шарт-шароит яратиб бериш тўғрисида тинмай ва доимо ғамхўрлик қилаётганлигини яққол исбот этувчи далилдир.

Республика фани олға қараб катта қадам қўйди, матбуот, телевидение ва радио, китоб нашр этиш ишлари ғоят ривожланди. Совет Туркманистонида маданий-оқартув муассасалари шохобчалари жуда кўпайди, коммунизмнинг буюк идеалларини қарор топтирувчи, социалистик гуманизм, дўстлик ва қардошлик, совет ватанпарварлиги ғояларини пропаганда қилувчи адабиёт ва санъат мавж уриб юксалмоқда.

Биз, деб уқдириб ўтди М. Ғ. Ғапуров, туркман халқининг маданияти ва фанини ривожлантириш соҳасида доим ёрдам бериб келаётганликлари учун улуғ рус халқининг, бошқа ҳамма қардош халқларнинг маданият ва фан арбобларидан астойдил миннатдормиз.

Туркманистон меҳнаткашлари, — деди М. Ғ. Ғапуров, республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар учун ҳақли суратда фахрланганлари ҳолда бу муваффақиятлар ўз меҳнати самараси бўлибгина қолмай, балки барча қардош республикаларнинг, кўп миллатли социалистик давлатимиз барча миллатларининг мустаҳкам дўстлиги, ўзаро ёрдами натижаси эканлигини ҳам жуда яхши биладилар.

«Социализм, — деган эди Л. И. Брежнев, — тараққиётимизнинг халқлар дўстлиги каби ҳаракатга келтирувчи қудратли кучини ҳаракатга келтирди. Кўп миллатли совет халқининг бирлиги олмос каби мустаҳкамдир. Олмос ранг-баранг товланганлиги каби халқимизнинг бирлиги ҳам уни ташкил этган миллатларнинг ранг-баранглиги билан товланиб турибди. Бу миллатларнинг ҳар бири бадавлат, тўла қонли, эркин ва бахтли ҳаётда яшамоқда».

Туркман халқининг ва қардош республикалар халқларининг мақсади битта, у ҳам бўлса коммунизм қуришдир, уларнинг идеологияси битта, у ҳам бўлса марксизм-ленинизмдир, уларнинг Ватани битта, у ҳам бўлса Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидир.

Туркман халқи социалистик Ватанимизнинг энг буюк ғалабаси — халқлар ленинча дўстлигини бундан кейин ҳам муқаддас билиб, авайлаб асрайди, мустаҳкамлайди, ва кучайтираверади деб тантанали ваъда беради.

Бутун совет халқи сингари Совет Туркманистони коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллайдилар ва халқ бахт-саодати тўғрисида, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун ленинчи Коммунистик партияга, унинг жанговар штаби Марказий Комитетга, Марказий Комитет Сиёсий бюросига, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга энг самимий миннатдорчилигини изҳор қиладилар.

Қадимий туркман диёрида совет ҳокимияти йиллари мобайнида бўлиб ўтган улуғвор ўзгаришлар КПССнинг жанговар отрядларидан бири — Туркманистон Коммунистик партиясининг фаолияти билан чамбарчас боғлангандир.

Туркманистон Компартияси ўзининг «Олтин юбилейи»га КПСС Марказий Комитети теварагига ҳар қачонгидан кўра мустаҳкам жипслашган, ғоявий ва ташкилий жиҳатдан чиниққан ҳолда келди. Республика партия ташкилоти шонли Ленин партиясининг содиқ ва мустаҳкам таянчи бўлди ва келажакда ҳам шундай бўлиб қолади. У марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми байроғини бундан кейин ҳам баланд кўтариб боради.

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари, касаба союзлари, комсомол республикада коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш соҳасида катта иш олиб бормоқда. Улар меҳнаткашларнинг ижодий куч-ғайратини давлат планлари ҳамда социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилмоқда, совет кишиларининг маданиятини ва турмушини яхшилашга эришмоқда, ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашмоқда, омманинг онгини оширмоқда.

Республиканинг 50 йил мобайнида эришган жуда катта муваффақиятлари бизни қувонтиради. Ҳозир Туркманистон Компартияси шу муваффақиятларини мустаҳкамлабгина қолмай, балки уларни кўпайтириш, умуман тўққизинчи беш йиллик топшириқларининг бажарилишини таъминлаш, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бўлажак XXV съездини муносиб кутиб олиш вазифасини ўз олдига қўйди.

Туркман халқи улуғ Ленин кўрсатиб берган йўлдан комил ишонч билан олға бормоқда. У ўз бахт-саодати ва равнақ топиб яшнаётганлиги учун жонажон Коммунистик партиядан, мамлакатимиздаги барча қардош халқлардан миннатдордир. Биз партиямиз ленинчи Марказий Комитети, унинг атоқли ленинчи, Марказий Комитет Бош секретари Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюроси раҳбарлигида коммунизм ғалабаси сари олға бормоқдамиз.

Совет Туркманистони меҳнаткашлари ижодий кучлари барқ уриб яшнаган, ўзининг порлоқ истиқболига комил ишонган, коммунистик партия теварагига мустаҳкам жипслашган ҳолда иккинчи ярим асрга қадам қўймоқда.

Республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари, Совет Туркманистонининг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг бундан буён янада гуллаб-яшнаши йўлида янги меҳнат зафарларига, янги бунёдкорликларга тайёрдирлар, деб КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига ваъда берадилар.

М. Ғ. Ғапуров докладининг охирида бундай деди: биз мамлакатимиз халқларининг муқаддас ва бузилмас дўстлигига, коммунизм ғояларига ҳамиша содиқ бўлиб қоламиз, тобора фидокорона меҳнат қилиб, бутун куч ва ғайратимизни коммунизм қурилиши ишига бағишлаймиз.

Ўртоқ М. Ғ. Ғапуров доклади бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди.

Уч орденли Туркманистон меҳнаткашларини шонли юбилей ҳамда Ватаннинг юксак мукофоти билан делегацияларнинг раҳбарлари: Россия Федерациясидан — РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Е. Ф. Карпова, Москвадан — КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. Н. Ягодкин, Ленинграддан — КПСС область комитетининг секретари Ю. Ф. Соловьев, Украина ССРдан — Республика Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. И. Вашенко, Белоруссия ССРдан — Республика Министрлар Советининг Раиси Т. Я. Киселев, Ўзбекистон ССРдан — республика Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Қозоғистон ССРдан — республика Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Грузия ССРдан — республика Олий Совети Президиумининг Раиси Г. С. Дзоценидзе, Озарбайжон ССРдан — Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, Литва ССРдан — республика Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. К. Кайрис, Молдавия ССРдан — республика Министрлар Советининг Раиси П. А. Паскарь, Латвия ССРдан — Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Восс, Қирғизистон ССРдан — Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон ССРдан — Тожикистон Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Арманистон ССРдан — Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Б. Галумян, Эстония ССРдан — Эстония Компартияси Марказий Комитети секретари В. И. Валяс самимий табрикладилар.

Тантанали мажлис иштирокчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. М. Клычев якунловчи нутқ сўзлади. У Туркманистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Туркманистоннинг барча меҳнаткашлари номидан коммунизм қурилиши ишига республика меҳнаткашларининг қўшган ҳиссасига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга қизғин самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Тантанали мажлис ёпиқ деб эълон қилинади. Мажлис иштирокчилари баланд руҳ билан партия гимни «Интернационал»ни айтадилар. Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети шарафига, Советлар мамлакати халқларининг абадий ва бузилмас дўстлиги шарафига табрик сўзлари янграйди.

* * *

Кечқурун тантанали мажлис қатнашчилари учун республика санъат усталарининг концерти берилди. Концертда ўртоқ А. П. Кириленко, Туркманистон ССР раҳбарлари, тантаналарга келган делегацияларнинг бошлиқлари иштирок этдилар.

Концерт зўр муваффақият билан ўтди.

(ТАСС).

ОЛМАЛИҚДА ТАНТАНАЛАР

ОЛМАЛИҚ, (Тошкент области), 15 ноябрь. (ЎзТАГ мухбири О. Панова). Тянь-Шань тоғлари этакларидаги индустриал марказда бугун байрам. Химия заводининг неча юзлаб ишчилари, инженерлари, техниклари, «Алмаликсвинецстрой» тресги ва ёрдамчи қурилиш ташкилотларининг бинокорлари ҳамда монтажчилари, Олмалиқ корхоналарининг илғорлари химия заводи территориясига тўпланишди. Улар химия заводининг ҳар йили 853 минг тонна шартли бирликда минерал ўғит ишлаб чиқаришга мўлжалланган иккинчи навбати лойиҳада кўрсатилган қувватларни муддатидан илгари ўзлаштирганлигига бағишланган тантаналарда қатнашиш учун бу ерга келишди. КПСС XXIV съездининг Директиваларига мувофиқ Олмалиқда қурилган бу корхона 1975 йилнинг ўрталарига бориб, ана шу даражага етиши керак эди. Коллектив беш йилликнинг белгиловчи йили охирида қувватларни тўла ўзлаштириш мажбуриятини олган эди. Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати мажбуриятда белгиланган муддатидан икки ой олдин тўла қувват билан ишга туширилди. Бу ерда топшириққа қўшимча равишда 11 минг тонна ғоят самарали ўғит олинди.

Корхона директори К. Содиқов қуйидагиларни айтди: машина-ускуналар жуда яхши монтаж қилинганлиги, ишчи кадрлар пухта тайёрланганлиги Олмалиқ химия заводи иккинчи навбатининг лойиҳада белгиланган қувватини муддатидан илгари ўзлаштиришда муҳим роль ўйнади. Янги корхонада ишлай бошлаган 600 га яқин химик малакани ошириш учун ташкил этилган мактаб ва курсларда таълим олди. Заводнинг энг тажрибали ишчилари уларнинг амалий машғулотларига раҳбарлик қилдилар. Буларнинг ҳаммаси жадал меҳнат қилиш суръатларини оширишга ёрдам берди.

Ёш коллективнинг ҳаётидаги ана шу муҳим воқеа муносабати билан Олмалиқ химия заводида митинг бўлди. Митингда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов нутқ сўзлади. Митингда қабул қилинган мажбуриятга мувофиқ коллектив йил охиригача пландан ташқари яна 5 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқариш ва беш йилликнинг тугалловчи йилида деҳқонларга қўшимча равишда 25 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқаришга ваъда берди.

Сирдарё областидаги Пушкин номли совхознинг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари пахта етиштириш юзасидан олган беш йиллик планини бажардилар. Давлатга 47 минг 750 тонна «оқ олтин» топширилди.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Совхоз деҳқонлари беш йилликнинг белгиловчи йилида илғор агротехника ва комплекс механизация усулини қўллаб катта муваффақиятга эришдилар. Ҳосилнинг қарийб ҳаммаси машиналарда териб олинди. Ҳар гектар ердан 38 центнердан ҳосил кўтарилди. Совхоз деҳқонлари йил охиригача яна ўн минг тоннадан ортиқ пахта топширишга қарор қилдилар.

Шунингдек, Боёвут районидаги «Коммунизм», Ленин номли колхозлар ҳам пахта тайёрлаш бўйича олган беш йиллик планларини бажардилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОННИ ТАБРИКЛАМОҚДАЛАР

Украина Компартияси Днепропетровск область комитети, область ижроия комитети республиканинг барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси билан — давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши билан, ғалла, сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари, пилла, каноп, узум, мева тайёрлаш халқ хўжалик планларининг ошириб бажарилиши билан қизғин қутлайдилар.

Социалистик қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришда, тўққизинчи беш йиллик планлари ва мажбуриятларини бажаришда қардош ўзбек халқига янгидан-янги муваффақиятлар, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишни чин қалбимиздан тилаймиз.

* * *

Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмаси Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини ғоят зўр меҳнат ғалабаси билан — мисли кўрилмаган мўл ҳосил етиштириб, давлатга 5 миллион 250 минг тонна пахта топширганлигингиз билан самимий қутлайди.

Биз қувончингизга астойдил шерик бўлиб, ажойиб меҳнат ғалабаси билан, республика пахтакорлари, шаҳар ва қишлоқларнинг барча меҳнатчилари, партия ва совет органларининг фидокорона меҳнатидан сизлар билан бирга фахрланамиз. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва совет халқи фаровонлигини юксалтириш юзасидан КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасидаги самарали ишда республиканинг барча меҳнаткашларига янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

* * *

Химия ва нефть машинасозлиги ходимлари катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети йўллаган табрикнома туфайли Ўзбекистон меҳнаткашларида вужудга келган қувончли ҳис-туйғуларни тўла-тўкис баҳам кўради.

Республика пахтакорларини ва барча меҳнаткашларини ана шу жуда катта ғалаба билан қизғин қутлаймиз ва Ўзбекистоннинг суғориш каналлари ва системаларини замонавий насос ускуналари билан таъминлаганлиги учун машинасозларимиз ва министрлик коллективи шаънига айтилган самимий сўзлар ва эзгу тилаклар учун қизғин миннатдорчилик билдирамиз. Республика пахтакорларига, барча меҳнаткашларига сиҳат-саломатлик, катта ижодий ғайрат ва пахтачиликни ҳамда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш юзасидан партия ва ҳукумат қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишларини тилаймиз. (УзТАГ).

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

Қашқадарё областининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, мисли кўрилмаган сув танқислигини бартараф қилиб, мўл пахта ҳосили етиштирдилар, уни уюшқоқлик билан йиғиб-териб олиб, давлатга пахта сотиш юзасидан юбилей йили социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Область колхоз ва совхозлари тайёрлов пунктларига 370 минг тонна пахта етказиб бердилар, халқ хўжалик плани 121,3 процент бажарилди. Тайёрланган бутун пахтанинг 80 проценти биринчи сортларга топширилди. Экин майдонининг ҳар гектаридан 29 центнердан зиёд ҳосил олинди.

Давлатга 47,5 минг тонна пахта топширган Қарши районининг, 30 минг тонна пахта сотган Чироқчи районининг, 56 минг тонна пахта етказиб берган Шаҳрисабз районининг пахтакорлари ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Бу районлар ўз социалистик мажбуриятларини областда биринчи бўлиб бажаришди.

Областдаги барча бошқа районларнинг деҳқонлари ҳам қўлга киритилган ғалабага катта ҳисса қўшдилар. Ҳозир бу районларнинг деҳқонлари давлатга мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ульянов районидаги хўжаликлар давлатга 67,5 минг тонна, Косон районидаги хўжаликлар 46,5 минг тонна, Китоб районидаги хўжаликлар 34,3 минг тонна, Яккабоғ районидаги хўжаликлар 31,2 минг тонна, Ғузор районидаги хўжаликлар 29,2 минг тонна ва Қамаши районидаги хўжаликлар 27,8 минг тонна пахта топширдилар.

Шаҳрисабз районидаги «Гулистон», Энгельс номли, «Партия XX съезди», Чироқчи районидаги «Партия XXIV съезди», «Коммуна», Китоб районидаги Куйбишев номли, Қарши районидаги «Коммунизм», Ғузор районидаги «Халқобод» колхозларининг меҳнатчилари, Косон районидаги Ленин номли ва Қарши районидаги «Ленинизм» совхозлари ҳар гектар ердан 40-45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариб, энг юқори ҳосилдорликка эришдилар.

Пахтачилик усталари — «Ленинизм» совхозидан Саъдулла Мусаев, Карл Маркс номли колхоздан СССР Олий Советининг депутати Муҳтарам Эшонқулова, «Коммуна» колхозидан Бойғози Назаров, Куйбишев номли колхоздан Муҳаммади Гадоев бошлиқ бригадаларнинг ва ҳар гектар ердан 50 центнердан ва бундан ҳам кўпроқ ҳосил кўтарган кўпгина бошқа бригадаларнинг коллективлари айниқса мўл ҳосил етиштирдилар.

Шонли механизаторлар область эришган муваффақиятга салмоқли ҳисса қўшдилар. Социалистик мусобақа пешқадамлари бўлган механик-ҳайдовчилардан Нажим Ҳамшиев, Хонкелди Холиқов, Мурод Мўминов, Маҳмуд Эшнаев ва бошқа кўпгина кишилар терим машиналарининг юксак унумли ишлашига эришиб, 250-340 тоннадан пахта тердилар.

Область шаҳарлари ва район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар пахта йиғим-теримида катта ёрдам бердилар.

Ана шу катта муваффақиятларга Қашқадарё области қишлоқ хўжалиги ходимларининг фидокорона меҳнати туфайли, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари собитқадамлик билан ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганликлари туфайли эришилди.

Қашқадарё областининг деҳқонлари пахта йиғим-терими ва уни давлатга топширишни давом эттирмоқдалар, ўзларининг куч-ғайратларини 1975 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни сифатли ўтказишга қаратмоқдалар, чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар ва тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш топшириқларини муваффақиятли бажариш учун шарт-шароит яратмоқдалар.

АФҒОНИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТОШКЕНТДА

Саноат ва кончилик ишлари министри Абдулла Қаюм Вардақ бошчилигидаги Афғонистон делегацияси 14 ноябрда Тошкентга келди. Делегация составида фойдали қазилмалар ва геология департаментининг директори Нур Аҳмад Азимий, саноат министрлиги маҳкамасининг бош директори Абдул Мамат бор. Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон геология министри Х. Т. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Афғонистон делегациясининг аъзолари шу куни Чирчиққа жўнаб кетдилар. Улар бу ерда Ўрта Осиёда энг йирик деб ҳисобланган Чирчиқ электр химия комбинатида бўлдилар. Меҳмонлар ҳаводан азотни ажратиб олиш йўли билан минерал ўғит ишлаб чиқариш технологияси ҳамда ишчиларнинг меҳнат шароити билан танишдилар. (ЎзТАГ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — **Телеминиатюралар.** 10.55 — МОСКВА. 11.00 — **Туркманистон ССР ва Туркманистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллигига бағишланган ҳарбий парад ва меҳнаткашлар намойиши.** 15.00 — Музикали кўрсатув. 15.30 — **Ҳайвонот оламида.** 16.25 — Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги. 16.30 — **Дарвозабон** (бадиий фильм). 17.15 — ТОШКЕНТ. 17.20 — Санъат ғунчалари. 17.55 — **«Ахборот».** 18.10 — Концерт. 19.30 — **«Ахборот».** 19.50 **Тарих тилга кирди** (спектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Яшил аравача** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.15— МОСКВА. Болалар учун концерт ва мультфильмлар. 20.00 — «Здоровье» 20.30 — Концерт. 21.00 — Совет Иттифоқи Давлат академик Малий театрининг 150 йиллигига бағишланган кеча. 23.45 — **Хоккей: «ХИМИК» — ЦСКА.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/XI да **Дилором,** 17/XI да **Ёрил тош** (кундузи), **Оққуш кўли** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/XI да **Ҳаёт шоми,** 17/XI да **Чақмоқ** (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16, 17/XI да **«КУЛГИ КЕЧАСИ».**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/XI да **Нон, қон, инсон** (11.00), **Биринчи бўса** (16.00), 17/XI да **Трибунал.**

КИНО

Қора ботинкали новча киши — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Жаноби Септимнинг ресторани — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Шаҳзода Проша — «ВОСТОК», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Бегоналар орасида — «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош — «ДРУЖБА» (12.00, 14.30, 17.30, 20.00).

Шпессарт қалъасидаги шарпалар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00).

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ БУТУНИТТИФОҚ ПАХТАЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (СоюзНИХИ)

сув режими лабораторияси мудири (фан доктори ёки фан кандидати) **вакант вазифасига**

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702133, Тошкент область, Оржоникидзе район, «Оққовоқ» алоқа бўлими.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ, ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ ОРДЕНЛИ В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ОЛИЙ УМУМҚЎШИН ҚЎМОНДОНЛИК БИЛИМ ЮРТИ

ВАҚАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра катта ўқитувчилари: физика, чизма геометрия;

кафедра ўқитувчилари: олий математика, КПСС тарихи.

Конкурс муддати — 14 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 23, Генерал Петров кўчаси, 2-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг коллективи Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг собиқ ходими, шахсий пенсионер, КПСС аъзоси

Саидакбар САЙДАЛИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласи аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Узгипросельхозводснабжение» лойиҳа институти коллективи институт бош инженерининг ўринбосари Х. Йўлдошевга отаси

Ғанижон ЙЎЛДОШЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1925 йилдан буён КПСС аъзоси

Раҳматулла АБДУЛЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ҲАММА—«ҲОСИЛ БАЙРАМИ»ГА

БУГУН ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА

САВДО

«Ҳосил байрами» кунлари шаҳар савдо бошқармасига қарашли бир қанча савдо ташкилоти хизмат қилади. Озиқ-овқат, саноат моллари, спорт товарлари, сабзавот, мева ва бошқа ноз-неъматлар билан савдо қиладиган 70 дан ортиқ павильон ва кўчма дўконлар ишлайди. «Узювелирторг», «Обувьторг», «Ташпромторг», «Союзпечать»нинг ўнлаб магазин ва кўчма дўконлари пештахталари ҳар хил товарлар билан тўлдирилади.

Ленин, Куйбишев, Фрунзе, Ҳамза, Октябрь ва Чилонзор район ошхоналар трестларининг пазандалари байрамга алоҳида тайёргарлик кўришди. Жами бир неча минг ўринли очиқ ошхоналар ташкил этилади. Кабоб қўралари, катта дош қозонлар осилади.

Тошкент шаҳар ресторанлар тресги отчопарда ҳар томонлама қулай учта ошхона очди. Умуман, савдо ва умумий овқатланиш ходимлари «Ҳосил байрами» иштирокчиларига намунали хизмат кўрсатиш учун шай бўлиб туришибди.

СПОРТ

«Ҳосил байрами» программасининг асосий қисми одатдагидек маҳоратли спортчиларнинг чиқишлари ва ҳар хил мусобақалардан иборат. Бу тадбирларни республиканинг спорт ва ДОСААФ ташкилотлари ўтказади. Барча спорт жамиятлари, Тошкент область ва шаҳар спорт комитетларининг вакиллари, спорт маҳорати олий мактабларининг талабалари Тошкент отчопарига йиғилган неча минглаб томошабинлар кўз ўнгида эпчиллик, довюраклик ва кучлилик бобида ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Ипподромга алвон ва транспарантлар билан байрамона безатилган 30 га яқин машина кириб келади. Уларни «кўчма кураш майдончаси», дейиш мумкин. Чунки бевосита ана шу машиналарда акробатикачи билан гимнастикачилар ҳайратомуз машқлар бажаришади. Байрам кунлари бу ерда боксчи ва қиличбоз, курашчи ва спортнинг бошқа турлари вакилларининг қандай тайёргарлик кўрганликлари яна бир карра синовдан ўтади. Шунингдек, тош кўтаришда куч синашиш учун ман-ман деган полвонлар ўртага тушадилар.

«Ҳосил байрами»ни чавандозлик курашларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу тур бўйича ихтисослашган спорт мактаби ҳамда республикамиздаги 6 та от заводи чавандозлари ҳар хил зотли отларда министрлик ва идоралар таъсис этган совринлар учун турли масофаларга пойга ўтказадилар. Отчопарда улоқ, «Ағдариш», «Қиз қувмоқ», «Човгон» каби миллий халқ ўйинлари бўлади. Тўсиқ ошиш, суворийларнинг от ўйнатиши байрам иштирокчиларига олам-олам қувонч бахш этиши турган гап.

Спорт курашларига досаафчиларнинг чиқишлари уланиб кетади. Осмонда самолётлар СССР, Ўзбекистон ССР байроқларини, «50» рақами ёзилган катта транспарантни олиб ўтадилар. Икки кун мобайнида парашютчилар, автопойгачилар ва мотоциклчиларнинг мусобақалари бўлади.

ТРАНСПОРТ

Байрам кунлари автобус ва такси машиналари ҳаракати барвақт бошланиб, кеч тамомланади. Отчопарга Калинин майдонидан 20, Оқтепадан 15, аэропортдан 6, вокзалдан 8, тўқимачилик комбинатидан 15 автобус қатнайди.

Шаҳар аҳолисига хизмат қиладиган транспортларнинг маршрутлари ҳам бирмунча ўзгартирилади. 14- ва 68- автобуслар отчопарга 6-квартал орқали ўтади. 103-маршрут бўйлаб қатнайдиган автобуслар кўпайтирилади. Шунингдек, Революция хиёбонидан отчопарга 25 та машина қатнайди. 1- ва 130- маршрутлардаги автобуслар эса экспресс сифатида юради. Отчопарга ҳар минутда битта такси келиб туриши планлаштирилди.

«Самарқанд», «Салор» ва «Сквер» автобус станцияларида отчопарга борадиган махсус машиналар ажратилади. Асосий бекатларда ташкил қилинган диспетчерлик пунктларининг ходимлари транспорт қатнови ва йўловчиларга хизмат қилишни радио ҳамда телефон орқали бошқариб борадилар.

«Ҳосил байрами» иштирокчиларига Ўзбекистон давлат филармониясининг санъаткорлари, бадиий ҳаваскорлик коллективлари муносиб хизмат кўрсатадилар.

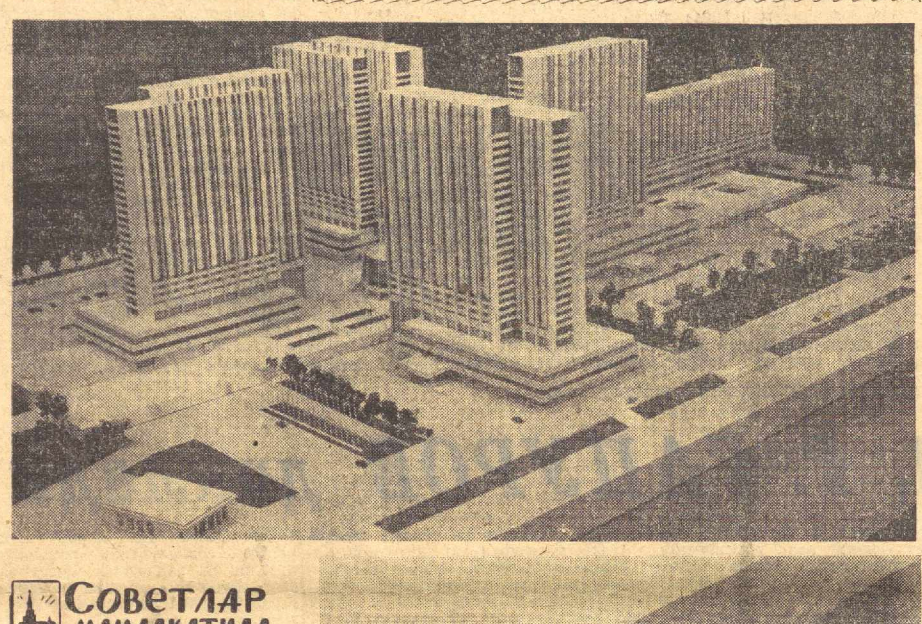

Советлар мамлакатида

1980 йилда Москвада олимпиада ўтказилади. Бу ерда олимпия шаҳарчаси қуриш мақсадга мувофиқ деб топилди. Суратда: шаҳарда қад кўтарадиган кўп қаватли бинолар макети.

—⊙—

Грузия ССР. Ахмет районидаги Алвон совхозининг иккита фирмаси Тушети тоғида жойлашган. Бу ерда 38 мингта майин жунли қўйлар серўт яйловларда боқилаётир. Суратда: чўпонларнинг отарлар учун янги жой ахтаришга йўл олган пайти тасвирланган.

—⊙—

Чукотка миллий округи. 30 мингдан ортиқ буғи боқилаётган «Энмитагино» совхозининг фермаларидан бирида.

ТАСС фотохроникаси.

ТЕАТР

ЖАНГОВАР ЙИЛЛАР ҚИССАСИ

(ТАҚРИЗ)

«Чақмоқ» Улуғ Ватан уруши йилларида ташкил топган белорус партизан отрядларидан бирининг номи. Унга ўзбек жангчиси Топилдиев командирлик қилади. Асарнинг мавзуи ҳам, кўпгина эпизодлари ҳам, қаҳрамоннинг фамилиясидаги ўхшашлик ҳам Совет Иттифоқи Қаҳрамони Мамадали Топиболдиевнинг мардона биографиясини эсга солади. Аммо бу ҳужжатли биографик асар эмас. Автор конкрет фактлардан илҳомланиб, воқеаларни умумлаштирган, бадиий ижодда тўқиб қўшиш ҳуқуқидан тўла фойдаланган. Мазкур асарда драматик ситуациялар кўп. Қаҳрамон гоҳ немис офицери қўлига тушиб қолади, имкон топилиб, қочиб кетади. Гоҳ партизанлар катта қаҳрамонлик кўрсатиб, немис штабига ҳужум қиладилар. Бунга ўхшаш драматик ҳолатлар асарда анча. Аммо романтик даражадаги қаҳрамонлик туфайли бу конфликтлар ҳал қилиб бориалаверади.

Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги ғояси «Чақмоқ» драмасида марказий ўрин эгаллайди. Рус, ўзбек, белоруслар, барча совет кишилари немис фашизмига қарши курашда бир тан, бир жон бўлиб кетганлар. Гоҳо бу дўстликнинг тарихий илдизларини ҳам автор айрим деталлар билан эслатиб қўяди. Чунончи, Арсентий бобонинг қўлидаги милтиқ гражданлар уруши йилларида Ўрта Осиёда инқилоб душманларига қарши курашларда ҳам ишлатилган.

Бу асарда дўстлик совет кишиларининг табиий фазилатларидан бири сифатида жуда ишонарли кўрсатилган. Ахир, дўстлик йўлида жон фидо қилишга тайёр турган кишидан ортиқ самимий киши борми?

Асарнинг композицион қурилиши бир-бирига уланиб кетган бир неча эпизодларга асосланади. Фашист қўмондонлиги партизанларни қириб ташлаш операциясини тайёрлайди, партизанлар немис офицерини асир оладилар ва ундан махфий план борлигини билиб оладилар. Сўнгра улар фашистлар штабига ҳужум қилиб, планни ўғирлаб кетадилар, фашистлар партизанларни тутолмай, гаров қилиб, қишлоқ халқини қамаб қўядилар, гаровдагиларни ўлдирмоқчи бўлганларида Топилдиев ўз хоҳиши билан асир тушади, махфий планни қайтариб беради, аммо планнинг мазмуни ва нусхаси партизанлар командири ва у орқали совет қўмондонлигига етказилган эди. Шундай қилиб, асар конфликти ўткир вазиятда ривожланиб боради. Саҳнада ҳаракат кўп, воқеалар тез содир бўлади, характерлар кескин тўқнашувда очилади. Айни вақтда бир қанча диалоглар борки, улар қаҳрамонларнинг маънавий дунёсини томошабинга етказишда катта роль ўйнаган. Айниқса, немис офицери билан Топилдиевнинг икки вазиятдаги икки диалоги икки хил ижтимоий фикрдаги одамнинг принципиал тўқнашуви бўлиб, социалистик тузум кишисининг ҳар томонлама устунлигини ёрқин намойиш қилади

Асарнинг адабий асоси пухта. Қаҳрамонлар аниқ индивидуаллаштирилган. Асарни саҳнага қўйган режиссёр Р. Ҳамидов ундаги асосий ғояларни образлар талқинида тўғри гавдалантира олган. Режиссёр характер мантиқига мувофиқ ижрочиларни муваффақиятли танлай олганини таъкидлаш керак. Моҳир актёрлар — Икрома Болтаева ижро этган она Евдокия образи, Турғун Хонтўраев яратган Арсентий бобо образи, П. Носиров талқинидаги баҳодир йигит Романов образи, Г. Зокирова ижро этган қаҳрамон партизан қиз Аида кабилар жонли характерлар сифатида томошабин хотирасида сақланиб қолади.

Салбий образлар яратган О. Юнусов, М. Умарxўжаев, И. Авазов кабиларнинг ижроларига ҳам таҳсин айтмоқ лозим.

Бутун воқеалар марказида ўзбек қаҳрамони Топилдиев фаолияти ётади. Бу бош қаҳрамон қобилиятли актёр Ёқуб Аҳмедов ижросида жозибали чиққан.

Албатта, асар ижросида камчиликлар ҳам йўқ эмас. Баъзи ижрочиларда ёки баъзи ижрочилар иштирок этган айрим эпизодларда табиийлик етишмай қолади, асар тексти воқеаларни ўз изидан тортиб кетгандек бўлади, баъзан воқеалар суръати тез бўлганлиги учун қаҳрамонлар шошилиб гапириб қоладилар-да, бу темпда айтаётган гапининг маъносини актёрнинг ўзи ҳам тўла тушуниб етмагандек бўлиб туюлади. Бундай тез айтиш томошабинга ҳам керакли таъсир кўрсатмайди. Бу асар Ҳамза номли академик драма театримиз саҳнасида ўйналди. Театр ижодий коллективининг декорация, музика, грим каби саҳна элементларидаги яхши изланишлари бу асарда ҳам кўринади, айниқса ўнғай ва ифодали декорацияни маъқуллаб ўтишни истардик.

Партизанлар отряди асар охирида навбатдаги операцияга жўнаб кетаётганда Арсентий бобонинг набираси Миша ҳам уларга эргашади. Миша уруш бошланганда ёш бола эди. Шу драматик ситуацияларга тўла даврда у йигитча бўлиб шаклланиб қолибди. Ҳар қандай шароитда ҳам ҳаёт ўз мантиқий изини давом эттирар экан. Арсентий бобо милтиғини набирасига тақдим этаётган эпизоднинг рамзий маъноси бизга манзур. У асарда тасвирланган воқеалардан бугунги кунимизга томон тортилган ип бўлиб туюлади. Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабамизнинг 30 йиллигини кенг нишонлаш арафасида турганимизда бунга ўхшаш ватанпарварлик мавзуида ёзилган асарлар тарбиявий аҳамият касб этади.

Лазиз ҚАЮМОВ, профессор.

СПОРТ. БЕЛЛАШУВЛАР. ОЧКОЛАР

ФУТБОЛ. Мамлакат чемпиони аниқлангани ва олтин медаллар киевликларга тегиши муҳлисларга аён. «Черноморец» (Одесса) командасининг ўтган куни ўз майдонида Москва динамочилари билан ўтказган учрашуви биринчиликнинг қолган медаллари баҳсига бирмунча аниқлик киритди. Ўйин анча кескин ўтган бўлса ҳам ҳисоб очилмади ва командалар биттадан очко бўлишиб олишди. 29 ўйинда 35 очко жамғарган Одесса футболчиларининг энди бронза медаль олиши аниқ. Турнир жадвалида иккинчи ўринни эгаллаб турган Москва спартакчиларида 37 та очко бор. Демак, «Черноморец» Тбилисида маҳаллий динамочиларни йирик ҳисобда ютса-ю, спартакчилар Тошкентда шу хилда ютқазсаларгина, бронза ва кумуш медаль даъвогарлари ўрин алмашиши мумкин.

Иккинчи лиганинг пешқадам командалари иштирокида мамлакатимизнинг уч шаҳрида ўтказилаётган ярим финал матчлари охирлаб қолди. Ўзбекистон футболчилари навбатдаги учрашувда Гори шаҳрининг «Дила» командаси билан дуранг қилишди. Тўрт ўйиндан сўнг «Волга» (Горький) каби «Янгиер» командаси ҳам 5 очко жамғарди. Кеча бу икки команданинг учрашувида финалда қатнашувчи иккинчи номзод аниқланди. Мезбонлар — Грозныйнинг «Терек» командаси эса олдинроқ финалда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритганди.

ХОККЕЙ. «А» класс, иккинчи группада (Шарқий зона) мусобақалашаётган Тошкентнинг «Бинокор» командаси «Южный Урал» (Орск) хоккейчилари билан бўлган биринчи учрашувда 8:0 ҳисобида ғалабага эришдилар.

МОТОКРОСС. Ўзбекистон спортчилари Чимкентда ўтказилган мамлакат очиқ биринчилигидан соврин олиб қайтдилар. Команда ғалабасига Л. Жихарева, А. Корсунь, А. Братишченко, А. Тюленев ва М. Тимошинлар муносиб ҳисса қўшдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Р. 01917. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А.—268.